

Gratis
uitgave

Ontdek Schiermonnikoog

BENIEUWD WAT JE
ALLEMAAL KUNT BELEVEN ?

NIET TE MISSEN
DIT KWARTAAL

- Boskalis Beach Cleanup Tour
- Pluktuin op de markt
- Maak jouw ode aan Schiermonnikoog
- Super veel Wad excursies deze zomer!

9

Fatbiketour

21

Specht zoekt huis

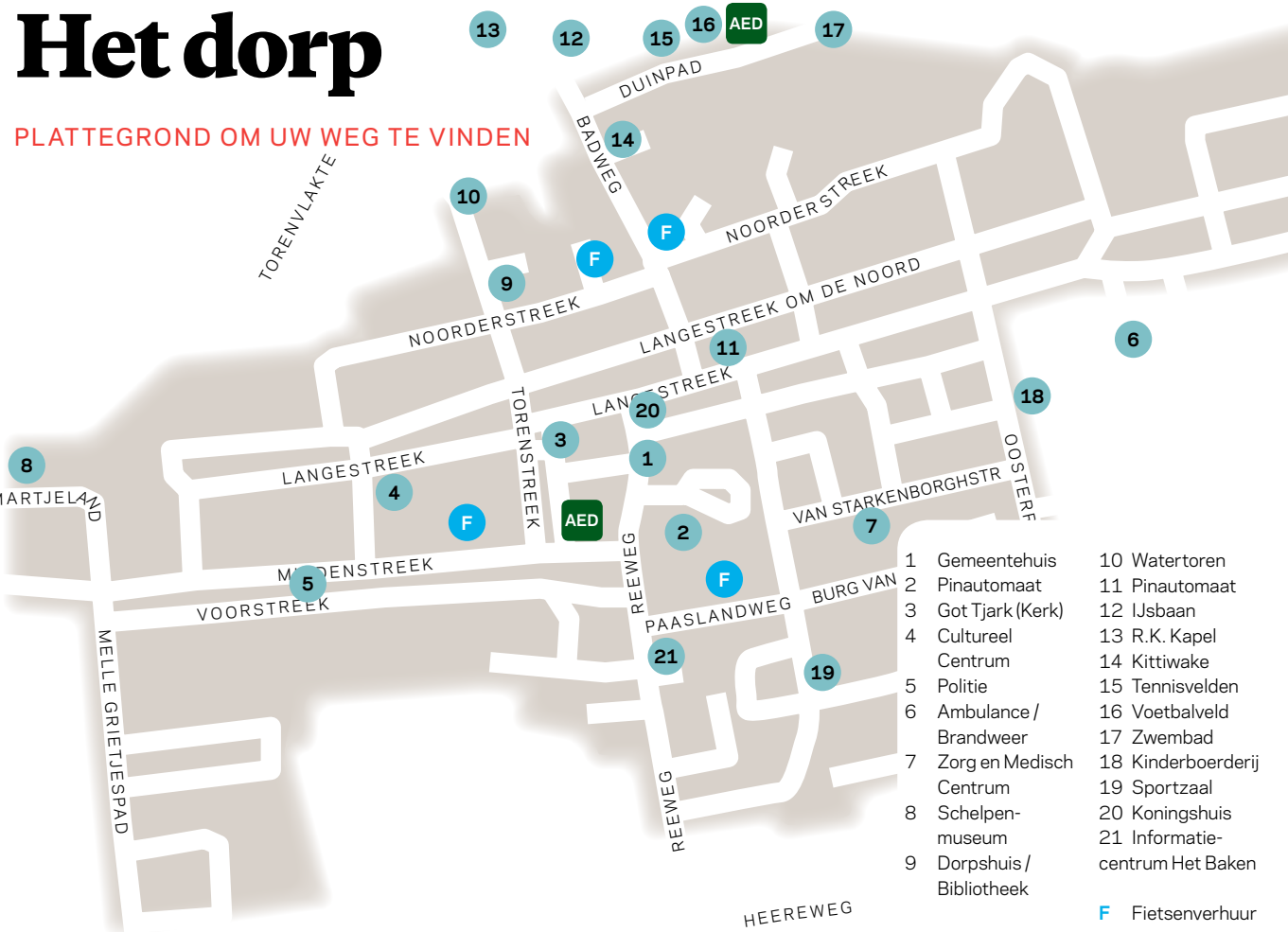
33

Made in China

Het dorp

PLATTEGROND OM UW WEG TE VINDEN

1 Gemeentehuis	10 Watertoren
2 Pinautomaat	11 Pinautomaat
3 Got Tjark (Kerk)	12 IJsbaan
4 Cultureel Centrum	13 R.K. Kapel
5 Politie	14 Kittiwake
6 Ambulance / Brandweer	15 Tennisvelden
7 Zorg en Medisch Centrum	16 Voetbalveld
8 Schelpen-museum	17 Zwembad
9 Dorpshuis / Bibliotheek	18 Kinderboerderij
	19 Sportzaal
	20 Koningshuis
	21 Informatie-centrum Het Baken
- F Fietsenverhuur

BELANGRIJKE ADRESSEN

Zorg en Medisch Centrum Schiermonnikoog is gevestigd aan de Van Starckenborghstraat 17, hier zijn de volgende zorgaanbieders gevestigd:

Huisarts & Apotheek

Huisartsenpraktijk Schiermonnikoog
tel: 0519-712400

De praktijk is 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar voor spoedgevallen. In andere gevallen is de praktijk op werkdagen telefonisch bereikbaar tussen 08:30 en 09:30 uur en tussen 13:30 en 14:30 uur.

U kunt telefonisch een afspraak maken om medicijnen op te halen. De apotheek is elke werkdag telefonisch tussen 08:30 en 09:30 uur en tussen 13:30 en 14:30 uur bereikbaar.

Tandarts

Tandartspraktijk Schiermonnikoog
Tatjana C. Robberts, tandarts
Dr. Marco S. Cune, tandarts
www.tandartspraktijkschiermonnikoog.nl
tel. 0519-531777
Behandeling uitsluitend op afspraak

Fysiotherapeut

A. v.d. Meulen
tel. 0519-531927 (uitsluitend op afspraak)
Telefonisch bereikbaar tussen 12:30-13:00 uur.

Thuiszorg Het Friese Land

tel. 0900-8864 (€ 0,10 p.m.) www.thfl.nl

112 ALS ELKE SECONDE TELT

Bij een noodgeval

Het algemene alarmnummer voor politie, brandweer, ambulance en lifeguards is ook op Schiermonnikoog: 112.

Geen speed?

Politie
Voorstreek 28
tel. 0900-8844
Brandweer
tel. 0900-0904
Kustwacht
tel. 088-7974388

Dierenarts

Dierenartsenpraktijk Dokkum
Reddingsweg 38
tel. 0519-292526
Eénmaal per maand aanwezig, uitsluitend op afspraak.

EHBZ

Eerste hulp bij zieke zeezoogdieren en vogels

Met klem wordt geadviseerd zieke dieren en vogels wegens gevaar voor ziektes niet zelf te vangen of op te rapen. Voor zeezoogdieren en vogels kun je bellen naar Co-ordinator Theun Talsma, +31(0)6-10761812 of Rutger Talsma +31(0)6-53356521.
B.g.g. zeezoogdieren: Zeehonden-centrum Pieterburen +31(0)595-526526 en b.g.g. vogels: vertegenwoordigers NVWS Andries van Guldener +31(0)6-40561342 of Marcel Fennis +31(0)6-51130302.
Dit laatste nummer kun je ook bellen bij het aantreffen van moederloze kittens.

VVV Schiermonnikoog

De VVV is gevestigd in Informatiecentrum Het Baken. Hier kun je terecht voor actuele informatie over Schiermonnikoog.

Openingstijden:

Maandag t/m zaterdag van 09:00 tot 17:00 uur
Zondag van 10:00 tot 14:00 uur
Reeweg 9
tel. +31(0)519 531233

info@vvvschiermonnikoog.nl
www.vvvschiermonnikoog.nl
tel. 0519-53 12 33

Bekijk ook:

- www.vvvschiermonnikoog.nl/agenda
- Facebook @eilandschiermonnikoog
- Instagram @vvvschiermonnikoog
- Check ook de Schier APP!

AED's op het eiland

Het eiland telt tien AED's: draagbare apparaten die het hartritme weer kunnen herstellen bij een hartstilstand. Een groot aantal eilanders is opgeleid om een AED te bedienen. De AED's bevinden zich bij Spar Brunekreef, VV De Monnik, restaurant Noderstraun, drink- & eethuis De Berkenplas, strandpaviljoen De Marlijn, de jachthaven, de brandweerkazerne, Informatiecentrum Het Baken en op de veerdam. Ook de ambulance en politieauto hebben een AED.

COLOFON

Lytje Pole is de gratis informatiekraant van de VVV Schiermonnikoog en verschijnt viermaal per jaar.
32e jaargang, 3e kwartaal 2022

Jaaroplage: 40.000 exemplaren.

Vormgeving: Studio Eke van Mansvelt

Drukkerij: NDC Print, Leeuwarden

Hoofdredactie: Jacqueline Mulder

Eindredactie: VVV Schiermonnikoog

Coverfoto: Linde van Asperen

Fotografie: Anja Mellink, Eddy Dijksterhuis, Foppe Schut, Jacqueline Mulder, Juri Hiensch, Lize Kraan, Mirjan van der Meer, Simon van der Linden, VVV Schiermonnikoog, Ellen Klaassens

Redactieadres:

VVV Schiermonnikoog
Reeweg 9, 9166 ZP Schiermonnikoog
tel. 0519-531233
redactie@vvvschiermonnikoog.nl

Adverteren

Adverteren in Lytje Pole is voor leden van de VVV Schiermonnikoog mogelijk met korting. Wilt u ook adverteren neem dan contact op met de VVV Schiermonnikoog.

Aanleveren kopij

Heeft u kopij dat geschikt is voor deze kraant? Stuur dit dan vóór 20 mei naar: redactie@vvvschiermonnikoog.nl. Vanwege de soms grote aantallen kopij dat de redactie binnen krijgt, kunnen wij plaatsing helaas niet garanderen.

De Nationaal Park Schiermonnikoog

Teksten: Cynthia Borrás, Nathan Brinkman, Marycha Franken en Petra de Goeij, Erik Jansen, Jan Willem Zwart, Marijke Barhorst. **Foto's:** Cynthia Borrás, Arjen Boerman, Rutger van Halm, Ilja Zonneveld, Heidi van Reistop5, Marijke Barhorst, Natuurmonumenten. **Illustraties:** Illustratie drieteenstrandloper (beleef de vogeltrek): ©Erik van Ommen, Illustratie lepelaars in het hoge gras: Marycha Franken.

De informatie in deze kraant is zo nauwkeurig mogelijk overgenomen. De VVV Schiermonnikoog aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor gevolgen van onjuistheden en onvolkomenheden die eventueel in deze kraant vermeld staan.

De Lytje Pole Kraant thuis ontvangen? Neem een abonnement! Stuur een mailtje naar info@vvvschiermonnikoog.nl

Schier
monnikoog

www.vvvschiermonnikoog.nl/verhuren
0519 531233 | Reeweg 9 | info@vvvschiermonnikoog.nl

INHOUD

2 **Algemeen**
3 **Welkom**
5 **Fiets- en Wandeleiland**
7 **Actueel**
8-9 **Excursies**
11 **Naar het strand**
13 **Sport & Spel**

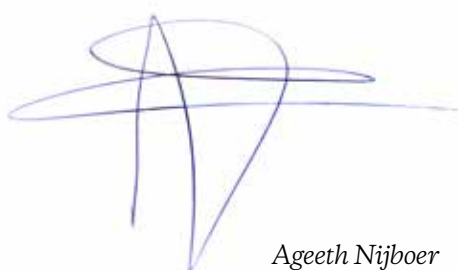
15 **Ontspanning**
17 **Kinderactiviteiten**
19 **Het Baken**
20-22 **Nationaal Park Natuur**
23 **Vrijwilligerscollectief**
25 **Even voorstellen...**
26 **Muziek**

27 **Musea**
29 **Lezen**
30 **Kerk & Beziinning**
31 **Traditie & Historie**
33-35 **Kunst & Cultuur**
36 **Gemeente Schiermonnikoog**
37 **Reizen**
38 **Op en Rond het Wad**
39 **Getij**

WELKOM

Ageeth Nijboer
Voorzitter VVV Schiermonnikoog

Beste lezer en gast van Us Lytje Pole,

Als nieuwe voorzitter van VVV Schiermonnikoog mag ik het voorwoord van deze uitgave van de Lytje Pole schrijven. Fijn u hier te ontmoeten! Ik hoop dat u net zo geniet van het eiland als ik. In het dagelijks leven ben ik onderwijsdirecteur Agro opleidingen. Daarom pendel ik regelmatig met de veerboot op en neer. De tijd op de boot is voor mij het moment waarop ik mijn werk opstart of afrond; een natuurlijke grens tussen werk en thuis die mij goed bevalt.

Misschien komen we elkaar tegen bij de boekpresentatie van Stella van Acker, tijdens de opening van haar expositie in de Got Tjark. Of in het Dorpshuis bij de voorstelling Made in China van David de Boer? Schiermonnikoog heeft zoveel te bieden: volop kunst, cultuur, sport en natuur. De jonge lepelaars vliegen uit, een prachtig gezicht. Insecten en vlinders vinden hun weg terug naar ons in de opengemaakte duinvalleien, dankzij duinherstel van Natuur Monumenten.

Hoe leuk zijn de uiteenlopende festivals op Schiermonnikoog? Op pagina 29 lees je meer over het literatuurfestival, maar misschien is het Rock aan de plas festival meer iets voor jou, het Schier songfestival, of het verhalenproject Uitgesteld geluk?

Deze uitgave staat weer vol excursies en weetjes, zoals op de pagina 'Op en rond het Wad'.

Geniet vooral op ons Lytje Pole, niets moet, waai uit en laat je meevoeren naar waar je hart ligt.

Ursula Appolt, eigenaar Vakantiehuis Pelikaan

"In de dertiger jaren was dit een slagerij."

Mijn naam is Ursula Appolt en als kind al een trouwe gast en later bewoonster van de Lytje Pole. Vele vakanties heb ik op het eiland doorgebracht en was meestal te vinden bij de paarden van Johannes van Dijk van 'manege Binnen-dijken'. Tijdens de lange tochten over het strand naar paal 10 en ook over de kwelder heb ik het eiland in al zijn schoonheid leren kennen.

Eind tachtiger jaren ben ik er komen wonen en heb ik 17 intense jaren doorgebracht op het eiland. Sinds 1996 zijn wij trotse eigenaren van het vakantiehuis Pelikaan. Waar staat huis Pelikaan?

Als je de Middenstreek uitloopt voorbij het politiebureau kom je langs een wit huis met als reliëf een Pelikaan op de buitenmuur. Huis Pelikaan heeft zijn naam te danken aan de aannemer uit Laren die in 1989 het huis grondig heeft verbouwd. Het is niet meer voor te stellen dat de woning in de

dertiger jaren een slagerij was. Via het steegje naar de Voorstreek werd het geslachte vlees naar de winkel gebracht.

De ruime indeling van het huis is geschikt voor 5 personen. Veel gasten hebben de gezellige sfeer bij de openhaard of aan het barretje in de keuken mogen ervaren.

Nieuwsgierig geworden?

Deze en nog vele andere
accommodaties vind je terug op
www.vvvschiermonnikoog.nl

Schier
mohnikoog

STRANDHOTEL
SCHIERMONNIKOOG

SCAN ONZE
MENUKAART OF KIJK OP
WWW.HOTELOMDENOORD.NL
TEL. 0519 700 200

**LUNCHEN, BORRELEN
DINEREN EN OVERNACHTEN
AAN HET STRAND**

Terras met uitzicht op zee

23 volledig ingerichte 2-6 persoons appartementen

- ✓ Gelegen in het centrum van het dorp
- ✓ Voorzien van eigen keukens, douche en toilet
- ✓ Incl. linnengoed, handdoeken en theedoeken
- ✓ Gratis draadloos internet
- ✓ Voor aanbiedingen zie onze website

www.schieronline.nl | info@schieronline.nl | 0519 53 12 72

Een heerlijke vakantie in Resort Schierduin!

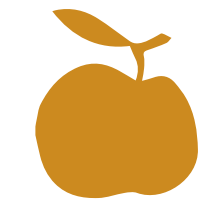

Luxe appartementen in de duinen op loopafstand van het strand en het dorp

- Kleinschalig appartementencomplex met 1 tot 4 slaapkamers
- Appartementen met eigen terras
- Elk appartement heeft een complete keuken
- Overdekt zwembad
- 2 persoons infrarood sauna's
- 4 persoons buitensauna's

Resort Schierduin | Badweg 67 Schiermonnikoog | www.resortschierduin.nl

Ambrosijn

*Proeven
Slapen
Genieten*

Restaurant - IJssalon - Hotelsuites

+31 (0)519 720 261 Langestreek 13 - Schiermonnikoog

WWW.AMBROSIJN.NL

www.zetstrabouw.nl

onderhoud - renovatie - verbouw - nieuwbouw - inbraakpreventie

Hoendiep 101 tel: 050-3121369 fax 050-3126434

De meest noordelijke strandlocatie van Nederland;

Voor uw kopje koffie of drankje, borrelhapje of lunch en in het hoogseizoen ook voor uw diner. Daarnaast bieden wij uitgebreide mogelijkheden voor gezelschappen, feestjes, bruiloften e.d.

Standpaviljoen "De Marlijn"
Prins Bernhardweg 2, 9166 SH Schiermonnikoog
tel: 0519-531397 | info@demarlijn.com

Eilander Taalroute

Het tijdschrift Onze Taal heeft Schiermonnikoog uitgeroepen tot interessantste plaats voor taalliefhebbers die een dagje op stap willen. De Taalroute wordt genoemd als belangrijke taaltouristische attractie om kennis te nemen van de Schiermonnikogers taal. Daarnaast worden de haiku's bij de Kobbeduinen vermeld. De stenen van de Taalroute, met gedichten in de Eilander taal, liggen er sinds 2010. Momenteel wordt een aantal stenen gerenoveerd. De route loodst je door het karakteristieke dorp en de boeiende eilander natuur. Deze route van Cultuurhistorische Vereniging 't Heer en Feer is verkrijgbaar in het Nederlands, Engels en Duits.

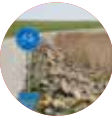
Verkrijgbaar in Het Baken

Plattegronden

Wandelen & fietsen op Schiermonnikoog

Fietstocht

In en om het dorp

Op pad Schiermonnikoog

Sportieve wandeling

Bunkerroute

Wandelcoach

Loop je in je hoofd telkens dezelfde rondjes? Kom je erin je eentje niet uit? Zou je wel een zetje in de juiste richting kunnen gebruiken? Tijd voor een Wandelcoach! Jacqueline Mulder is aangesloten bij Coachfinder. Zij heeft in 2017 een 3-jarige post HBO geaccrediteerde opleiding afgerond, heeft veel solo gereisd, waaronder twee pelgrimstochten naar Santiago de Compostella gelopen en sinds 1991 woonachtig op Schiermonnikoog. De juiste ingrediënten om op een professionele wijze en in de natuurlijke omgeving van het eiland met jouw vraagstuk aan de gang te gaan. Ervaring leert dat soms 1 sessie al heel verhelderend kan werken. Ook trajecten in haar praktijk aan huis behoren tot de mogelijkheid.

Meer weten? Kijk op www.beginmaar.nl

November Wandelmaand

Met de slogan 'Met warme jas en stevige wandelschoenen aan begint het uitwaaien pas echt!' presenteert Nationaal Park Schiermonnikoog zichzelf als wandeleiland: het eiland heeft november uitgeroepen tot Wandelmaand. Een maand vol leuke wandelingen & excursies, met en zonder gids, waarbij nauw wordt samengewerkt met Natuurmonumenten. De ticketverkoop is inmiddels gestart, dus ga deze zomer alvast plannen maken om in november alleen, met een goede vriend(in) of je collega's weer terug te komen voor een paar onvergetelijke wandeldagen! Kijk op vvschiermonnikoog.nl/wandelmaand voor het hele programma-aanbod, kun je ook mooi meteen je accommodatie boeken.

Dépliant touristique disponible
Information booklet available
Informationsbroschüre erhältlich

Wandelen met de route-app van Natuurmonumenten

Wandelen door de natuur geeft je een groot vrijheidsgevoel en daar word je gelukkig van. In de route-app van Natuurmonumenten (Natuur Routes) kun je routes downloaden en zelf op pad gaan door de natuur van Nationaal Park Schiermonnikoog. In de app vind je zes verschillende wandelroutes met informatie over de natuur en cultuur van het eiland. Je vindt er ook korte wandelingen die met kleine kinderen het hele jaar door goed te lopen zijn. In deze tijd van het jaar is de route duin en strand een aanrader. Een heerlijke wandeling door het dynamische landschap van Nationaal Park Schiermonnikoog.

Schiermonnikoog wint titel Fietsgemeente 2022

De gemeente Schiermonnikoog is door fietsers uitgeroepen tot fietsvriendelijkste gemeente van Nederland. Dit werd in juni tijdens het nationaal fietscongres bekend gemaakt. Burgemeester Ineke van Gent ontving de prijs uit handen van Staatssecretaris Vivianne Heijnen van Infrastructuur en Waterstaat. "Als kleinste gemeente van Nederland zijn wij heel trots op deze grote prijs. Fietsen zit in de genen van onze autoluwe gemeente. De mooie natuur en de prachtige omgeving doen de rest om (ook) op de fiets te genieten van Schiermonnikoog. Samen met Natuurmonumenten en aannemersbedrijf Van der Lee zorgen wij heel goed voor onze fietspaden." aldus van Gent. Om te vieren dat de kleinste gemeente van Nederland nu de ranglijst aanvoert, heeft de Fietsersbond de verkiezing vanaf nu omgedoopt van Fietsstad naar Fietsgemeente 2022. Volgens Fietsersbond-directeur Esther van Garderen verdient Schiermonnikoog de titel Fietsgemeente dubbel en dwars. "In 2020 wist Schiermonnikoog

Sander-Auke Boerema Bankjespad

De banken die verspreid over het eiland staan, kun je nu in 1 wandel- en fietsroute terugvinden. De route is opgesplitst in 4 delen met verschillende afstanden. In totaal is de route 33 kilometer. Het Sander-Auke Boerema Bankjespad is te koop bij de balie van Het Baken. De route is vernoemd naar Sander-Auke. Boven op het duin, bij de strandopgang aan het Westerhofpad staat een bankje ter nagedachtenis aan hem. Een plek waar zijn ouders graag komen om hun zoon te gedenken. Via dit pad liepen ze als gezin zo graag samen het strand op. Met grote dank aan de familie Mulder voor het samenstellen van de route.

al hoog te scoren als beste Waddeneiland, maar deze keer pakken ze echt het goud, en het is verdiend. Natuurlijk helpt het dat Schiermonnikoog een autoluwe eiland is, maar ook zaken als onderhoud en kwaliteit van de infrastructuur scoorden bovengemiddeld in de enquête. Schiermonnikoog is een kleine gemeente met grote fietsdaden." Eerder dit jaar werd Schiermonnikoog al uitgeroepen tot beste kleine fietsgemeente in de verkiezing voor Fietsstad 2022 en in 2020 ontving Schiermonnikoog de prijs voor beste fietseiland.

NIEUWESTREEK 7 SCHIERMONNIKOOG

LAAT U INSPIREREN DOOR ONZE
(LOKALE) DUURZAME LIFESTYLE-
PRODUCTEN EN KLEDINGMERKEN
MET EEN UNIEK EIGEN VERHAAL,
GEMAAKT VAN GERECYCLEDE
MATERIALEN, OCEAANPLASTIC
EN -VISNETTEN OF 100%
NATUURLIJKE INGREDIËNTEN.

DIJKOCEANSTORE.NL

Bos Marine Service

Uw watertaxi tussen
Lauwersoog en Schiermonnikoog

Tarieven:

Tussen 07:00 en 21:00 € 25,- per passagier.
Per tocht worden minimaal 7 passagiers (€ 175,-) in rekening gebracht.
Tussen 21:00 en 07:00 € 25,- per passagier.
Per tocht worden minimaal 9 passagiers (€ 225,-) in rekening gebracht.

Meer informatie en boeken via:
www.bms-bv.com | 0519 - 34 94 22

JOUW BIEBPAS IS HIER OOK GELDIG!

Elders lid van de bieb?
Dan kun je in de bieb
van Schier gratis lenen.

NOG NIET LID?

Je leent de hele zomer
(3 maanden lang) voor
maar €7,50!

Bibliotheek
Schiermonnikoog
Torenstreek 18a

dinsdag	15.00 - 18.00
woensdag	15.00 - 18.00
donderdag	15.00 - 18.00
vrijdag	15.00 - 18.00

En tijdens schoolvakanties
Noord en Midden

maandag	15.00 - 18.00
dinsdag	15.00 - 18.00
woensdag	15.00 - 18.00
donderdag	15.00 - 18.00
vrijdag	15.00 - 18.00
zaterdag	10.00 - 12.00

ontdekdebieb.nl

de Bibliotheek
Noord Fryslân

STREEK 56 drogisterij & lifestyle

LANGESTREEK 56 0519 531 962 STREEK56.NL

SCHIERMONNIKOOG

UITZONDERLIJK WONEN

Sinds jaar en dag komen wij vanuit ons kantoor op het prachtige Schiermonnikoog. We ontmoeten er kleurrijke mensen en zien er de leukste huizen. Het is een groot voorrecht om deze prachtige panden voor onze relaties te mogen verkopen en aankopen. Dat vraagt uiteraard om ervaring, gedegen marktkennis en een relevant netwerk.

Maar wat bij ons al ruim 60 jaar de boventoon voert is passie! Passie voor ons vak en passie voor uw huis. Pas als we zien dat we uw – en onze – stoutste verwachtingen hebben overtroffen, zijn we echt tevreden.

Peter Deddens
makelaar/taxateur Verver Jet Winters makelaars

UITZONDERLIJK WONEN

WWW.VERVERJETWINTERS.NL | INFO@VERVERJETWINTERS.NL
RIJKSSTRAATWEG 26 - A | 9752 AE HAREN | TELEFOON: 050 - 534 05 15

Ode aan Schiermonnikoog

Neem jij de uitdaging aan? Veel kunstenaars en eilandliefhebbers hebben zich laten inspireren door Schiermonnikoog en hebben dat omgezet in een prachtig gedicht, lied, beeldhouwwerk, foto, verhaal, spel, kleding of andere uitingen van hun liefde voor ons eiland.

Nu dagen wij jullie uit om je eigen Ode aan Schiermonnikoog te maken. Hoe verras jij ons met jouw liefde voor het eiland? Er zijn een aantal voorwaarden, maar niet veel, dus trek alles uit de kast! Uit alle inzendingen maken we een selectie die in november en december ge-exposeerd wordt in informatiecentrum

Het Baken. Sluitingsdatum is 1 oktober 2022. Overleg met de organisatie als je niet iets tastbaars hebt. Je kunt je uiting bijvoorbeeld blijvend maken door een film- of geluidopname. Per gekozen item wordt samen gekeken naar de beste vorm om te exposeren (denk aan vergroting, opname, live voorstellingen enz.) De jury bestaat uit de voorzitter van VVV Schiermonnikoog, Ageeth Nijboer, kunstenaar Klasiene Soepboer en boswachter/schrijver Erik Jansen. Zij verwachten groots verrast te worden, iedere kunstvorm is toegestaan, alle creativiteit is welkom, laat je door niets en niemand tegenhouden!

Voor meer informatie en de voorwaarden ga naar www.vvvschiermonnikoog.nl/ode

Watertappunten op Schiermonnikoog

Op Schiermonnikoog kun je als bezoeker uit een aantal openbare watertappunten lekker fris duinwater tappen.

Bij de strandopgangen aan de Badweg en aan de Prins Bernhardweg, bij het pomphuisje op de dijk naar de veerhavens, bij de (rode) vuurtoren en binnenkort ook in het centrum op de Willems-hof. Het aanbod is een initiatief van de werkgroep Fairtrade Schiermonnikoog en is gerealiseerd met subsidie uit het Wagenborg CO2 Compensatiefonds.

Schoon drinkwater is één van de Global Goals waar ook op Schiermonnikoog

aan wordt gewerkt. Het drinkwater op Schiermonnikoog komt uit de duinen van het eiland. Het water is zeer zuurstofrijk en smaakt daardoor lekker fris.

Iedereen kan op die manier een steentje bijdragen aan een beter klimaat door zelf heerlijk duinwater te tappen. Minder aanvoer van plastic flesjes water en minder verbranding van plastic. Dat is dubbel genieten van heerlijk en gezond duinwater. Hou 24 september vast vrij.

In het dorp is er die dag een markt met workshops om aandacht te vragen voor de Global Goals.

Lichtprojecties op de Zuidertoren

De Zuidertoren op Schiermonnikoog wordt vanaf 1 juli elke avond omgetoverd tot een canvas. Van juli 2022 tot juli 2023 zal een programma van lichtprojecties de toren dagelijks gedurende beperkte tijd verlichten.

Deze projecties vinden plaats tijdens de 'nautische schemering', als de zon al even onder is. In het komende jaar zijn zes kunstwerken te zien op de Zuidertoren. Elke twee maanden is het de beurt aan een nieuwe kunstenaar. De reeks is een aanloop naar de kunstmanifestatie Hi-Lo die van mei tot en met september 2023 plaatsvindt rond de hele Waddenzee. Tevens maakt de eerste editie van 'Baken Schiermonnikoog' deel uit van

het culturele programma 'Arcadia', dat momenteel tot half augustus in Friesland te beleven is.

Vanaf 1 juli wordt het ZEEE van Femke Schaap dagelijks een half uur op de voormalige vuurtoren geprojecteerd. Even geeft de toren weer licht, daarna verdwijnt het kunstwerk. Om de volgende avond weer te verschijnen.

De zes kunstenaars zijn gekozen om hun ervaring, inhoudelijke thematiek en technische innovatie. Naast Femke Schaap gaat het om Jacco Olivier, Jan van Nuenen, Gilleam Trapenberg, Daphne Glasmacher en Jos Agasi. Femke Schaap bijt op 1 juli 2022 het spits af.

Fairtrade gemeente Schiermonnikoog

Fairtrade betekent letterlijk 'eerlijke handel'. In de praktijk gaat het daarbij vaak om eerlijke handel met boeren en producenten in ontwikkelingslanden.

Denk aan koffie, thee, bananen, ananas en chocolade. Maar er is ook Fairtrade wijn, rietsuiker, rijst, kleding, ijs, vruchtensap, etc. Er zijn ook sierraden, tassen en cadeautjes met een Fairtrade keurmerk.

Schiermonnikoog is al sinds 2015 Fairtrade gemeente. Dit voorjaar is het weer gelukt om die titel te verlengen. De gemeente Schiermonnikoog mag zich Fairtrade gemeente noemen omdat behalve de gemeente ook een flink aantal winkels en horecabedrijven Fairtrade producten aanbieden en gebruiken. Onze gasten die Fairtrade producten kopen of nuttigen, maken het mogelijk om Fairtrade gemeente te blijven. Daar kunnen we allemaal trots op zijn.

Doelen

Het doel van eerlijke handel is dat de producenten een eerlijke prijs krijgen voor hun producten en dat de producten onder menswaardige omstandigheden worden gemaakt. Dus geen kinderarbeid en geen extreem lange werkdagen. Maar wel aandacht voor milieuvriendelijke productieprocessen. Door Fairtrade producten te kopen investeer je in mensen in ontwikkelingslanden.

Ook is er aandacht voor de Global Goals, doelstellingen met aandacht voor de kwaliteit van leven. Bijvoorbeeld minder armoede, goede gezondheidsdienst, schoon drinkwater, zuivere lucht, beter klimaat, gendergelijkheid en betere arbeidsomstandigheden.

**FAIRTRADE
GEMEENTE**

Activiteiten van Natuurmonumenten en de VVV

Bij informatiecentrum Het Baken kun je terecht voor een keur aan excursies op Schiermonnikoog. Je kunt meedoen met verschillende natuurexcursies, een boottocht naar de zeehonden maken, de eendenkooi bezoeken en nog veel meer.

Het precieze excursieprogramma vind je in de Lytje Pole agenda en op de websites van VVV en Natuurmonumenten. Surf naar www.natuurmonumenten.nl of naar www.vvvschiermonnikoog.nl/agenda. Op de website kun je ook meteen kaartjes kopen.

Wandeling 'In het spoor van Jan Loman'

Kunstenaar en dichter Jan Loman (1918-2006) heeft zijn artistieke sporen achtergelaten op het eiland Schiermonnikoog. Hij had een sterke band met dit eiland. Op veel plaatsen staan haiku's van zijn hand. De haiku is een Japanse dichtvorm. De wandeling 'In het spoor van Jan Loman' (bijna 5 km), voert langs plekken in en buiten het dorp, waar Jan Loman nadrukkelijk heeft stil gestaan. In 1967 ontwierp Loman het bekende logo 'Wees wijs met de Waddenzee' van de Waddenvereniging. Dat logo met gestileerde meeuw, rode zon en gebogen horizon, wordt nog steeds gebruikt. Jan Loman was landmeter van beroep, maar vooral kunstenaar in hart en nieren. De wandeling kun je vanaf juni boeken. Gids Harry Alers neemt je mee naar plaatsen waar Loman zijn sporen heeft achtergelaten.

Informatiecentrum Het Baken
Reeweg 9
0519-531233

 @HetBakenSchiermonnikoog
 @hetbakenschiermonnikoog

Vogels kijken voor beginners

Meer dan 300 vogelsoorten zijn er gedurende het jaar op ons eiland te zien. In elk jaargetijde weer andere soorten. We gaan per fiets op pad om ze op te zoeken en te bekijken.

Sake de Slak

Sake de Slak is al heel oud en kan geen lange tochten meer maken. Martje de Mier gaat op zoek naar een paar mooie natuurvondsten om Sake te herinneren aan een reis die hij lang geleden heeft gemaakt door de duinen en over het strand. Help jij Martje mee bij haar spannende speurtocht? Je krijgt een routeboekje mee, een zakje om je vondsten in te verzamelen en een echt vergrootglas om mee te speuren.

Nationaal Park
Schiermonnikoog

Nationaal Park Schiermonnikoog
info@np-schiermonnikoog.nl
www.np-schiermonnikoog.nl

 @NationaalParkSchiermonnikoog
 @np_schiermonnikoog

Dorpswandeling

Altijd al meer willen weten over de geschiedenis van het dorp? Ga mee met eilander gids Arend Maris en leer Schiermonnikoog op ludieke wijze kennen. Onder zijn bezielende leiding krijg je van alles te weten over het verleden en heden van Schiermonnikoog. Als geen ander kan deze wandelende encyclopedie je prachtige verhalen over het eiland en haar bewoners vertellen. In ongeveer 2 uur tijd neemt Arend je mee over 'Us Lytje Pole'.

Plantenexcursie

Eilander Thijs de Boer neemt je graag mee op deze plantenexcursie. Wie veel verschillende planten wil zien, zit goed op Schiermonnikoog. Van zoute soorten (zeekraal en lamsoor) tot zoetwaterplanten; van kalk minnende planten (orchideeën en blauwe zeedistel) tot soorten van zure grond (ronde zonnedauw): allemaal kom je ze hier tegen. Voor deze excursie heb je een fiets nodig.

Leer het eiland fietsend kennen

Samen met eilander Thijs de Boer ga je op fietsexcursie over het eiland. Thijs vertelt onderweg over de boeiende geschiedenis van het dorp en de gevarieerde landschappen van het eiland, vol bijzondere planten en dieren. Neem je je eigen (huur)fiets mee?

Beleef de vogeltrek

Met een prachtige trekvogelposter zetten zes nationale parken langs de Nederlandse kusten de vogeltrek in de kijker. De poster vertelt het fascinerende verhaal van de jaarlijkse trek van tientallen miljoenen vogels langs Nederland. Op de grens van water en land is voor trekvogels volop voedsel te vinden. Precies langs deze waterrijke grens liggen de zes nationale parken, waaronder Nationaal Park Schiermonnikoog. De trekvogelposter is niet alleen mooi voor aan de muur, maar geeft ook een inkijkje in de

internationale trekroutes van elf iconische trekvogels die Nederland elk jaar bezoeken. Je kunt de trekvogelposter gratis ophalen bij informatiecentrum Het Baken. Omdat het natuurlijk het allerleukst is om de trekvogels in het echt te zien, organiseert Natuurmonumenten vanaf eind augustus weer trekvogelwandelingen. Neem je verrekijker mee (of leen er een bij Het Baken) en luister naar verhalen over de verre reizen van onder andere lepelaars, grutto's en brandganzen.

Struinen langs kwelder, duin en strand

Op laarzen of hoge wandelschoenen gaan we vanaf de Bank van Banck via de Westerkwelder naar het strand en terug naar het dorp door de duinen. Onderweg krijgen de deelnemers uitleg over de landschappen en de dieren en planten die we er tegenkomen. Trek hoge wandelschoenen of laarzen aan.

Fatbike Tour

Creatief avonturier Erwin Zantinga neemt je op deze actieve tocht mee langs de uitgestrekte natuur van het eiland. Deze tour maak je in de voetsporen van de voettocht die hij in 2018 heeft gemaakt, langs alle strandpalen van Schiermonnikoog. Jullie fietsen over graspaden in de duinen, over het uitgestrekte strand en nemen kleine paadjes in de kwelders. Onderweg vertelt Erwin spannende verhalen over zijn reis, maar ook over de natuur en cultuur van het eiland.

Blader voor onze wadexcursies en boottochten door naar pagina 38

vvvschiermonnikoog.nl/zien-en-doen/excursies

Jutten en schelpen zoeken

Verhalen over het jutten van vroeger en nu, waarna je gezamenlijk het strand op gaat om zelf van alles te vinden. Jullie gids Thijs de Boer verklaart de vondsten graag voor je. Hij kan het weten, want in zijn Schelpenmuseum (kijk ook op pagina 27) vind je ruim 1500 soorten schelpen die allemaal eigenhandig door hem en zijn gezin zijn gevonden. Deze zoektocht wordt al dan niet versterkt door een jutterbittertje of frisdrank onderweg. Voor deze excursie heb je een fiets nodig.

Rondritten over het eiland

Wie minder goed ter been is, of wie het eiland eens op een heel andere manier wil beleven, kan mee met twee verschillende rondritten over het eiland. De Balgexpres rijdt over het strand helemaal naar de Balg, de uiterste oostpunt van het eiland. Daar aangekomen heb je een half uurtje om rond te kijken, schelpen te verzamelen en hopelijk zeehonden te zien. Met de huifkar, getrokken door Belgische trekpaarden, maak je een tocht om de West. Je komt langs de kwelder en over het groene strand en onderweg hoor je verhalen over de natuur die je tegenkomt en over het leven op het eiland.

Vogelringstation

Al vele jaren ringt het Vogelringstation Schiermonnikoog zangvogels in het 'Groene Glop'. Dankzij ringonderzoek worden de trekroutes van zangvogels in kaart gebracht en kunnen de voedselrijke pleisterplaatsen op die routes beschermd worden. De laatste jaren worden (zang-)vogels in Nederland ook in toenemende mate geringd om informatie over het broedsucces te verzamelen. Het Vogelringstation Schiermonnikoog organiseert van augustus

tot en met oktober tweemaal per week een excursie. Elke woensdag en zondag kun je komen kijken hoe het ringwerk eraan toe gaat. Meer informatie over het vogelringstation vind je op www.vogelringschier.nl. Een geringde vogel gevonden? Stuur de ring met vindplaats en -datum, doodsoorzaak en vogelsoort naar het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB Wageningen of meld je vondst via www.ring.ac.

Schiermonnikoog

VVV Schiermonnikoog
info@vvvschiermonnikoog.nl
www.vvvschiermonnikoog.nl

@Schiermonnikoog
@vvvschiermonnikoog

Natuurmonumenten

Natuurmonumenten Schiermonnikoog
hetbaken@natuurmonumenten.nl
www.natuurmonumenten.nl

@Schiermonnikoog
Natuurmonumenten

Paardrijden op Schiermonnikoog

Ontdek Schiermonnikoog per huifkar of vanaf een paardenrug

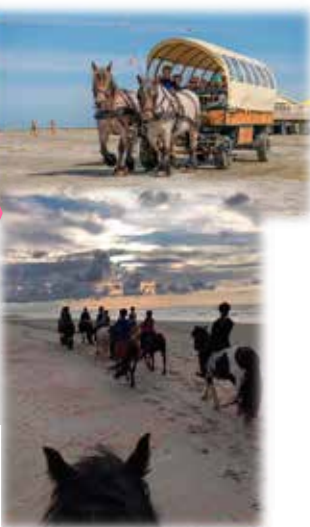
Wij bieden aan:

- Strandritten
- Bosritten
- Huifkartochten
- Wandelpony's
- Ponykampen

Schier Ponykamp

Stal Florida
Mts Holwerda-van der Bijl
Reddingsweg 38
9166 PD Schiermonnikoog

Telefoon: 06 41 91 87 02
Email: stalflorida@gmail.com

www.paardrijdenopschiermonnikoog.nl
www.harthoornhuifkarren.nl

Parnassia

events & meer

Welkom op Schiermonnikoog,
welkom bij Parnassia!

Hét evenementenbureau voor alles wat georganiseerd kan worden op één van de mooiste plekjes van Nederland.

Meer weten? Kijk op onze website
en volg ons op social media!

parnassia-events.nl
Christy Hagen-Bakker
+31 6 482 504 18
info@parnassia-events.nl

Foto: Degrotedag.net

LEKKER

De kaas- en delicatessenwinkel Van Schier is een initiatief van de boeren van Schiermonnikoog. Ze houden nu minder koeien en nemen een groot aantal natuurbevorderende maatregelen. Zo krijgt de natuur vleugels. De bodem wordt gezonder en de diversiteit aan planten en dieren groeit. De boeren werken hierbij samen met Natuurmonumenten.

Bezoek onze winkel vol lekkers aan de Reeweg 5!
Open op donderdag, vrijdag en zaterdag van 10:00 tot 17:00 uur.
Kijk op vanschier.nl voor extra openingstijden.

www.vanschier.nl

Van Schier

Hellema notaris

Dokkum
Hogepol 18
9101 LZ Dokkum
Telefoon (0519) 29 49 15
Fax (0519) 29 32 34

Ameland
Torenstraat 8
9163 HE Nes(A)Telefoon
(0519) 54 35 04

Schiermonnikoog
iedere 2e en 4e woensdag
v.d. maand in het
Dorpshuis
Telefoon (0519) 29 49 15

info@hellemanotaris.nl
hellemanotaris.nl

...op de Wadden.

Vlinders in je buik zodra je de boot afstapt. Groeiende liefde bij elk nieuw paadje dat je ontdekt, bij elke schelp die je vindt en elke keer dat je tot je enkels in het slik staat. De tijd lijkt te verdwijnen...

Wil je dit gevoel voor altijd vasthouden?

**Ga dan vandaag nog naar ikbenopdewadden.nl
en zeg 'Ja, ik wil!' tegen de Wadden!**

NAAR HET STRAND

1 & 2 AUGUSTUS

Boskalis Beach Cleanup Tour
start op Schiermonnikoog!

Alles wat men in het dagelijks leven gebruikt, kom je tegen op het strand. Van wattenstaafjes, plastic flessen, blikjes, ballonnen en doppen tot gloeilampen, schoonmaakmiddelen, cartridges, jerrycans, houten pallets en visnetten. Marien zwerfafval (zwerfafval in zee) en plastic vervuiling zijn een wereldwijd groeiend milieuprobleem. Jaarlijks stroomt er ongeveer 8 miljoen ton plastic in onze oceanen. Dit is schadelijk voor de oceanen en de vele diersoorten die erin leven. Van 1 tot en met 15 augustus wordt tijdens de 9e Boskalis Beach Cleanup Tour van Stichting De Noordzee weer de héle Noordzeekust opgeruimd. Samen met duizenden vrijwilligers maken we in dertig etappes de Noordzeestranden schoon. De aftrap

vindt dit jaar plaats op Schiermonnikoog. Doe jij ook mee? Meld je aan en klik op de deelname knop op www.beachcleantour.nl.

KNRM Lifeguards

Vanaf 9 juli zijn de KNRM Lifeguards alweer voor de 12e zomer aan het werk op het badstrand op Schiermonnikoog. Je vindt de Lifeguards op het strand aan het einde van de Prins Bernardweg (de strandopgang bij Strandpaviljoen de Marlijn). Vanaf de vernieuwde strandpost, en aan de waterlijn houden zij de zwimmers in de gaten en helpen ook de strandbezoekers waar nodig. Elke dag zetten zij een zwimmersgebied uit tussen twee rood/gele vlaggen. Daar zitten geen mu en en kunnen zij een zwemmer in de problemen in een paar minuten te hulp schieten. Kom ze vooral opzoeken en vraag om advies, u herkent

ze aan hun rood met gele kleding en materiaal. Kijk voor meer informatie over de Lifeguards op Schiermonnikoog op www.knrm.nl/strandinfo

Klassiek strandvermaak

Paal 3 is een strandpaviljoen dat jaarlijks wordt opgebouwd en afgebroken. Het klassieke houten gebouw stamt uit de jaren '50 en staat midden op het strand aan het einde van de Badweg. Op de houten vlonders zit je mooi achter het glas uit de wind en kijk je in de verte richting Ameland en Noorwegen.

Activiteitenstrand

Aan het einde van de Badweg vind je een geweldig en uniek activiteitenstrand. Tussen Strandpaviljoen Paal 3 (Badweg) en Paal 5 (Jacobs-pad) is het op het strand toegestaan te vliegeren en blokarten. Ook mag je in dit deel van de Noordzee suppen, kite-, wind- en golfsurfen alsmede kanovaren.

Er zijn verschillende bevlogen en enthousiaste strandondernemers actief op dit strand die hun liefde, kennis en passie graag met je delen. Zo kun je je hele lijf heerlijk in balans brengen tijdens een ontspannen of juist enerverende Yoga sessie aan zee of je verborgen creatieve talenten blootleggen bij Jeannette in de vertrouwde gele Atelierbus welke vol staat met verf, kwasten, schilderslinnen en ezels.

Surfclub Schiermonnikoog

Gevestigd op het podium bij paviljoen Paal 3 begonnen we in 2012 met een groep van 15 tot 20 kitesurfers. Dit jaar hebben we 66 leden, waarvan 25 eilanders. De anderen hebben hier of een zomerhuisje of komen geregeld naar het eiland om hier te kitesurfen. Bij onze vereniging kun je je kitespullen stallen van half april tot eind september. Daarna wordt ons onderkomen weer afgebroken. We surfen dan soms nog wel, al zijn er ook leden die dan een winterpauze nemen of voor een tijdje naar het buitenland gaan om daar te kitesurfen.

Jouw vakantie op Schiermonnikoog is ook het uitgelezen moment om eens een kitesurf les te volgen, maar pas op: het is wel verslavend! Echter, dat is nog écht niet alles. Je kunt alleen of met het hele gezin je eindeloos vermaken op dit strand. Wel eens in een blokart of kitebuggy gezeten, aan een reusachtige powerkite gehangen of in de branding aan kajak varen gedaan? Op het strand van Schier kun je het allemaal eens uitproberen. Ben je nog niet uitgespeeld? Probeer dan ook het SUPpen (Stand Up Peddelen), golfsurfen en bodyboarden eens uit. Maar je kunt elkaar ook uitdagen tijdens een potje beachvolleybal, boogschieten of een heuse Expeditie Robinson! En na afloop mag je heerlijk blijven chillen van de ondernemers. Je kunt ze online vinden via de kolom elders op deze pagina. Life vind je ze (meestal) wel op het strand.

ACTIVITEITENSTRAND

AtelierSchier

www.atelieschier.com

By Chris op Schier

www.bychrisopschier.nl

Kiteminded

www.kiteminded.com

en te vinden op Facebook en Instagram

SurfClub Schiermonnikoog

omejos@gmail.com

Yoga aan Zee

www.yogaopschiermonnikoog.nl

Kitesurfen Schiermonnikoog

www.kitesurfen-schiermonnikoog.nl

Paviljoen Paal 3

www.paviljoenpaal3.nl

Wij brengen (en halen) uw fietsen bij uw vakantieadres
Zo ontspannen moet vakantie zijn

Reserveer je fietsen
gemakkelijk online

Beleef Schiermonnikoog
op je eigen manier

Fietsverhuur Schiermonnikoog

www.fietsenopschiermonnikoog.nl

Middenstreek 10 & Badweg 6 Schiermonnikoog 0519 531 104 / 06 23 35 46 18

Familiaire bed & breakfast in de oude kern van het dorp. Alle kamers zijn voorzien van eigen sanitair. Ontbijt, bed- en badlinnen zijn inclusief. Voor diner mogelijkheden kijkt u op onze website.

Familie Weldring
Middenstreek 32
9166 LN Schiermonnikoog
Tel: 0519-531196
info@westerburen.nl
westerburen.nl

installatiebedrijf

VLASMA

Ruim 40 jaar ervaring in: Installatietechniek,
duurzame techniek, dak- en zinkwerk,
service en onderhoud.

www.vlasma.nl

Melle Grietjespad 15 - Schiermonnikoog - Tel. 0519- 531 345

SLIJTERIJ TULNER
SINDS 1904

Proef het Lytje
Pôle gevoel!

Bestel en proef Lytje Pôle, Kallemooitje en
Kobbeslokje bij de eilander horeca!
Verkrijgbaar bij Vrouwe Jakoba en online op
www.slijterijtulner.nl

Schierfiets

Kom fietsen op Schiermonnikoog de mooiste plek van Nederland.
U kunt gemakkelijk bij ons reserveren via de website.
Fietsen worden op verzoek afgeleverd op uw vakantieadres.

U vindt ons naast de Schiermonnikogervishandel aan de Noorderstreek.

Schierfiets. Noorderstreek 32, 9166 NR Schiermonnikoog,
tel. 0519 531700 b.g.g. 0519 531636, email. info@schierfiets.nl
alle dagen geopend van 9:00 tot 18:00
voor meer informatie kijk op www.schierfiets.nl

TOX
BAR eten
drinken
dansen

Elke dag een
feestje!

www.toxbar.nl | facebook.com/toxbar | 0519- 53 13 73

SCHIERMONNIKOOG

SCHELPEMUSEUM PAAL

14

Thijs & Annelies de Boer, Martjeland 14, tel.nr. 0519-531663
www.schelpenmuseum.nl; tw.deboer@knld.nl

In principe elke dag open van 14.00 tot 17.00 uur en van
20.00 tot 22.00 uur (zie bord bij museum). Toegang € 2 p.p;
tot 12 jaar € 1 p.p.

Hoek Badweg - Langestreek

Woonaccessoires
Lifestyle
Kadoartikelen

t-wente.nl

SPORT & SPEL OP SCHIERMONNIKOOG

Tennisvereniging de Hinneleup

Tijdens de vakantie een lekker potje tennissen? Of meedoen aan de eilander tennis toss? Het kan allemaal bij tennisvereniging de Hinneleup. Midden in de duinen vind je de trots van onze tennis-sende eilanders: tennispark de Hinneleup. Er is een gezellig clubhuis met maar liefst drie Kushion Court-banen. www.dehinneleup.nl

Fitness weekpas

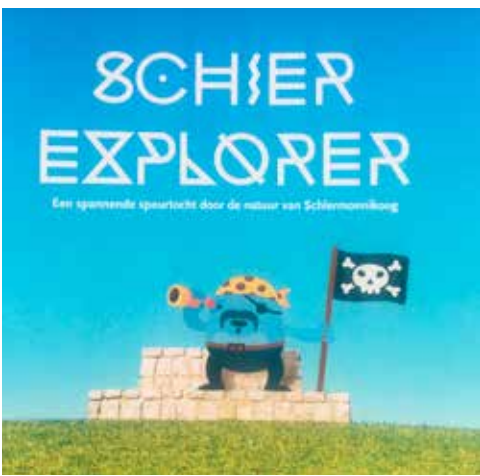
Wil je tijdens je verblijf werken aan je conditie of je figuur verbeteren? Dan ben je bij Opstisport Health Club Schiermonnikoog op het juiste adres. Je bepaalt zelf wanneer je sport en hoe je traint. De fitnessruimte beschikt over verschillende cardio- en krachtoestellen waar je zelfstandig kan trainen.

Vraag je weekpas aan via www.vvvschiermonnikoog.nl

De Berkenplas

Voor (kleine) kinderen biedt de Berkenplas aan de Prins Bernhardweg een prachtig speelstrand met zwemwater. De Berkenplas maakt onderdeel uit van Speelnatuur Schiermonnikoog. Op en rond de plas vind je onder andere een trekpuntje naar het eilandje, een waterpomp, hangmatten en een houten xylofoon. Lijkt het je leuk om kano te varen? Bij de kanokiosk kan dat! Natuurlijk kun je ook heerlijk op het terras van Drink & Eethuis de Berkenplas even bijkomen van een lange wandeling.

Schier Explorer

Schier Explorer is een spannende GPS-speurtocht voor avontuurlijke tieners en hun ouders. Met behulp van Google Maps op je eigen telefoon ga je op zoek naar de capsules van Schier Explorer. De capsules zijn verborgen in de verschillende landschappen van Nationaal Park Schiermonnikoog. Bij iedere vindplek kun je ook nog een leuk experiment uitvoeren. Alle coördinaten en experimenten staan in een boekje met veel leuke weetjes over de bijzondere planten en dieren van Schiermonnikoog.

Paardrijden

Bij Boerderij Florida aan de Reddingsweg is van alles mogelijk als het gaat om paardrijden op Schiermonnikoog. Wil je het eiland eens op een andere manier verkennen? Informeer dan naar de strand- en bosritten en huifkartochten. In de zomer kan je ook een avondrit maken. Is je kind nog te jong en onervaren voor een buitenrit? Dan is een wandelpony misschien een goed idee. Samen een route door het bos lopen terwijl je kind op de pony zit. Wil je je eigen paard of pony meenemen? Dat kan! Florida biedt stallingsmogelijkheden aan.

Meer informatie: www.paardrijdenopschiermonnikoog.nl of bel 06-41918702

Zwembad

Kom tijdens je verblijf op Schiermonnikoog genieten van Openluchtzwembad de Dúnatter. Lekker baantjes zwemmen in het wedstrijdbad, spetteren en spelen in het recreatiebad inclusief familie-glijbaan. Voor de kleintjes is er een peuterbad. In de zomervakantie zijn er meerdere malen per week activiteiten voor jong én oud. Wil je even uitrusten op je handdoek, dan kan je terecht op de ligweide. Toch nog energie over? Kom dan schommelen of jumpen op onze air trampoline. Zin in wat lekkers? Er is horeca met terras waar je kunt genieten van een lekker hapje en/of drankje!

Bekijk onze activiteiten én openingstijden op www.optisport.nl/dunatter

Schiermonnikoger Bingo

‘Spot een fazant, zwem in de Noordzee of maak een selfie met een meeuw.’ Dit zijn een paar van de maar liefst 72 opdrachten die op de Schiermonnikoger Bingokaarten staan. Deze Bingo is geheel coronaproof en voor jong en oud. Ga samen met je gezin, familie of vrienden op pad en lever je volle bingokaart in bij Informatiecentrum Het Baken. Je ontvangt dan een prijsje. De kaarten zijn los en per set van vier verkrijgbaar in Informatiecentrum Het Baken.

Op zoek naar de Lytje Minsken

Verspreid over het hele eiland kom je op de gekste plekjes onze mini-mensjes tegen: Lytje Minsken. Ze staan meestal verdeckt opgesteld en je moet dan ook echt heel goed kijken, want ze zijn niet veel groter dan het topje van je pink! Hebben jullie ze al gespot? Doe mee met de enorme speurtocht naar deze nieuwe piepkleine bewoners van Schiermonnikoog. Wil jij een overzicht mét hints van alle 52 plekken? De route is verkrijgbaar bij Informatiecentrum Het Baken. Leuk om in je eentje, met het hele gezin of met vrienden te doen.

Voetbalvereniging VV De Monnik

De eilander jeugd en volwassen voetballers trainen en spelen competitie bij vv De Monnik. Informeer eens naar de mogelijkheid om zelf een balletje te trappen op de velden van De Monnik, hoe u de velden kunt huren of de kinderen bijvoorbeeld samen met Lytje Willem een toernooitje kunnen spelen. Duinpad, tel. 0519-531504, www.vvdemonnik.nl

Vuur maken met de vuurboog

Zelf vuur kunnen maken middels de eeuwenoude techniek van de vuurboog is een fascinerende bezigheid. Met een paar stukjes hout, een touw en een steen maak je hete as. Dit is het aller-eerste begin van een vuur, eigenhandig gemaakt! In Kwekerij De wilde Akelei kan je dit oergevoel zelf ervaren tijdens een 2 uur durende workshop. Met veel

geduld, enthousiasme en oog voor veiligheid begeleidt buitenjongen Henno Hogervorst jou tijdens deze inspirerende en inspannende workshop die vanaf 16 jaar toegankelijk is. Ga jij ook dit magische gevoel beleven?

Meer informatie en inschrijven bij Kwekerij De wilde Akelei of bel 06-24500485

LIFESTYLE + BOEKEN
KOLSTEIN
SCHIERMONNIKOOG

- BOEKEN & TIJDSCHRIFTEN
- LIFESTYLE
- SCHIER HOODIES & SWEATERS
- KADOARTIKELEN

MIDDENSTREEK 38 SCHIERMONNIKOOG KOLSTEIN.NL

ik ga op
vakantie
en ik neem
mee:
bijna niets!

Want alles wat je nodig hebt, huur je bij
Linnenverhuur Schiermonnikoog!
bedlinnen, handdoeken, theedoeken, spelletjes, speelgoed, ...

LINNENVERHUUR
schiermonnikoog

Angelique de Jong • Reddingsweg 28 • 9166 PD Schiermonnikoog
+31 (0)6 52 60 81 05

www.linnenverhuurschiermonnikoog.nl

MET EEN GROEP NAAR
SCHIERMONNIKOOG

- GROEPEN
- GEZINNEN
- KAMPEREN

WWW.GROEPENOPSCHIER.NL

voor meer informatie over onze groepsverblijven

SPRINGFIELD
vakantieboerderij-springfield.nl
0519 53 13 66

DE DUINHOEVE
duinhoeveschiermonnikoog.nl
0519 53 11 26

DE BRANDING
www.debranding.nu
0519 53 15 57

EURECA
www.eureca.nl
0519 53 14 21

DE OORSPRONG
www.deoorsprong.nl
0519 53 13 91

DE KOOIPLAATS
www.kooiplaats.nl
0519 53 13 72

WELLNESS & GEZONDHEID

Massing Massage

tel. 06-12952887
www.massing-massage.nl

Pedicure/manicure

tel. 06-30962569

Begin maar Wandel- en lifecoach

tel. 06-40770269
www.beginmaar.nl

Vip zonder franje

tel. 06-24500485
www.vipzonderfranje.nl

Zelfpluktuin

tel. +31(0)6 57967397
www.detuinnaastdebranding.nl

De dúnatter zwembad & fitness

Duinpad 10
www.optisport.nl/dunatter

Rianne Collignon

tel. 06 46598996
www.riannecollignon.nl

Fier, heel fier fan't drokke livven,
Mooi de gotte see ferbeeuw'n,
Leit in plak, dat us so nooi is,
Dat is us gebeurtegreew'n.
Tichtby wer de brauning klond're,
Op'e banken feur de waal,
Heersden wy de aiste klanken,
Fan us meuje memmetaal.
Ver, heel ver van het drukke leven
Met de grote zee verbonden
Ligt een plek, die ons zo dierbaar is
Dat is onze geboortegrond.
Dicht bij de klotsende branding
Op de banken voor de wal
Hoorden wij de eerste klanken
Van onze mooie moedertaal.

Eilander Volkslied

Wist je dat...

Er op Schiermonnikoog een sprinkhaan voorkomt die het wekkertje heet?

Lekker iete!

Koolrabi stamppot Even een dagje geen vlees

Fan van de Pluktuin is de Berken-
plas al vanaf het begin. Het eerste
jaar namen we af en toe producten
af, maar tegenwoordig komt een
groot deel van de groene producten
die we gebruiken van de Pluktuin.
Voor alle maaltijdsalades gebruiken
we de heerlijke sla van de Pluktuin
en voor de muntthee gebruiken we
de munt die Klaas Sikkema, de over-
leden vader van de eigenaren van de
Berkenplas, aan de Pluktuin heeft
geschonken.

Ingrediënten (voor 4-6 personen)

1 kg. kruimige aardappelen
500 g. koolrabi
15g. bieslook
100 ml. havermelk
3 kruidnagels
100 g. zongedroogde tomaten
1 el. ongezouten vegan boter

Aan de slag

Schil de aardappelen en de koolrabi. Doe
deze in een pan met water en kook ze gaar
in ca 15-20 min. Giet ze af en laat ze daarna
een paar minuten uitdampen. Doe ze terug
in de pan. Snijd intussen de bieslook en
tomaatjes.

Zet ondertussen een kleine pan op mid-
delhoog vuur en doe de havermelk en de
kruidnagels erin. Plet de knoflookteen met
de zijkant van een mes en voeg toe aan de
melk. Breng zachtjes aan de kook en neem
vervolgens van het vuur.

Verwijder de kruidnagels en knoflook uit de
melk. Giet de melk over de gekookte aardap-
pels en stamp met een pureestamper tot een
puree. Roer de gesneden bieslook en tomaat-
jes door de puree. Proef en breng verder op
smaak met peper en eventueel zout. Roer de
boter erdoor.

Voor bij de Stamppot

Bij dit heerlijke stamppotje drink je een lekker
IPA Playground. Dit is een heerlijk biertje met
minder dan 0,5% alcohol van brouwerij van
de Streek..

Pluktuin op de markt

Deze zomer staat op zaterdagoch-
tend de Pluktuin met een markt-
kraampje in de Willemshof! Kom je
duurzame vers geplukte groenten,
(klein) fruit, oesterzwammen of
bloemen halen en beleef nu ook op
Schiermonnikoog het ‘zaterdag naar
de markt gevoel’. In de Pluktuin ‘de
Tuin naast de Branding’ telen we
duurzaam en lokaal. Zaden en plant-
goed zijn biologisch. We gebruiken
geen chemische bestrijdingsmid-

delen of kunstmest. Je kunt zelf
komen plukken en oogsten. Voor wat
je plukt, betaal je wat jij het waard
vindt. Voor wie dat fijn vindt, is er
een richtprijs. Krijg je zin om mee te
helpen? Er is altijd iets te doen. Je
bent van harte welkom.
Je vindt de Pluktuin aan de Heere-
weg 2h op het perceel ten oosten van
boerderij de Branding.

Op www.detuinnaastdebranding.nl staat
meer informatie en ook wat er nu geoogst
kan worden.

Kampvuurfeest op Schiermonnikoog

Op woensdag 10 augustus bouwt
Natuurmonumenten samen met
Lytje Willem en Landal Vitamaris
een groot kampvuur op het strand.
Kom met het hele gezin een stoere
maaltijd bereiden boven het vuur.
Broodjes worst en marshmallows op
stok, soep uit de grote ketel, pan-
nenkoeken en gebakken eitjes, lek-
kere drankjes en met (hopelijk) een
sfeervolle zonsondergang. Dit wordt
een geweldig spektakel dat je écht

niet wilt missen! Koop je kaartje
online op de website van Natuurmo-
numenten Schiermonnikoog of aan
de balie van informatiecentrum Het
Baken. Aan het kampvuurfeest is
een super kortingsactie gekoppeld.
Als je namelijk lid wordt van OER-
RR / Natuurmonumenten, mag je
gratis meedoen met het kampvuur-
feest! Kom hiervoor naar de balie
van Het Baken, dan zorgen we er
daarvoor dat je gratis wordt inge-
schreven voor het kampvuurfeest.

Workshops natuurfotografie met Folkert Abma

Schiermonnikoog is een paradijs
voor wie graag foto's maakt in de
natuur. Omringd door water en zand
met verschillende soorten planten
en dieren is het nooit ver zoeken
naar een geschikt onderwerp. Fol-
kert Abma is vanaf zijn vroege jeugd
geboeid door de eilander natuur. Zijn
passie is om anderen te laten zien
hoe mooi het hier is. Waar laat het
eiland zich van haar mooiste kanten

zien? Welke planten zijn in dit jaarge-
tijde fotogeniek? En welke vogels
kan je hier op de foto zetten? Folkert
gebruikt tijdens deze workshops
zijn kennis van het eiland en haar
prachtige natuur om een antwoord
te vinden op uiteenlopende vragen.
Ook kan hij je tips geven over het
instellen van diafragma, sluitertijd,
iso-waarde of compositie. Neem je
fiets en wandelschoenen mee want
zo komen we op de mooiste plekjes.
Meer info en reserveren kan op [www.dewit-
tehaas.nl](http://www.dewit-tehaas.nl)

Schiermonnikoog, charme in ieder jaargetijde...
Reis met ons mee!

Een eiland met een gevarieerd landschap,
 uitbundige plantengroei en rijke vogelstand.
 Een paradijs voor fietsers en wandelaars.

Wij verzorgen de overtocht, gegarandeerd en
 veilig, met moderne veerboten en watertaxi's.
 Al ruim 100 jaar en bovenal met toegewijde
 medewerkers. Want wij zijn trots, natuurlijk
 op Schiermonnikoog! En op ons bedrijf.

WAGENBORG PASSAGIERSDIENSTEN
 Reeweg 4, 9163 GV Nes Ameland

0900 - 9238
 (€ 0,70 / per gesprek)

+31 854 011 008
 (vanuit buitenland)

www.wpd.nl

DE HALTE
 REEWEG 4
 SCHIERMONNIKOOG
 Tel. 0519 531256
 E-mail: info@schiermonnikoog-horeca.nl

- * Patat & Snacks
- * Burgers & broodjes
- * Menu's & Salades
- * IJs & Drinks
- * Eigen bezorgdienst
- * Cateringen
- * Hét adres voor groepen

Schiermonnikoog.com

**Je kent het wel. Dat moment dat de boot afvaart
 van het vasteland. Dag alledag.**

**Hallo eilandgevoel. Wij zijn Schiermonnikoog.com.
 Een online platform voor huurders en verhuurders
 die een zorgeloze vakantie op
 Schier willen ervaren of aanbieden.**

Liefs
 Rink & Inas

It Aude Kolonyhûs

**Comfortabele en bijzonder ingerichte
 appartementen en groepsaccommodaties
 (met oa privé buiten- jacuzzi)**

**Midden in de duinen halverwege de Badweg
 Tussen dorp en strand**

www.itaudekolonyhus.nl

Badweg 67a, Schiermonnikoog 0595-764444

NIEUW

SchierGeluk

**10
 persoons**

VAKANTIEVILLA

- Ruim en comfortabel • Modern en luxe ingericht
- Sauna & Wellness • Ideaal gelegen • Veel privacy

*Uniek gelegen op een duin
 aan de rand van het dorp.
 SchierGeluk is een modern
 en sfeervol huis, geschikt voor
 max.10 pers. Het grote huis
 heeft 3 verdiepingen, een grote
 woonkeuken, 3 badkamers en
 een grote woonkamer met een
 prachtig uitzicht.*

**Zomers perfect,
 's winters ideaal**
 Wilt u met uw (klein-)
 kinderen, familie of
 vrienden genieten op het
 prachtige Schiermonnikoog,
 dan zal SchierGeluk uw
 verwachtingen overtreffen.
 Het huis ligt vrij, met een
 grote omheinde tuin rondom.
 Er zijn meerdere terrassen
 en een heerlijke overdekte
 loungehoek.

VAKANTIEVILLA
 SchierGeluk

Zandpad 2, Schiermonnikoog

www.schiergeluk.nl Peter Reilman 06 1412 1416

KINDERACTIVITEITEN

Het eerste Schaak-eiland ter wereld!

En tot op de dag van vandaag ook nog steeds het enige schaak-eiland ter wereld! Heb jij al je schaakdiploma of ben je nog misschien aan het overwegen om je op de 'schaakmat' te begeven? In de Willemshof staan twee schaaktafels waar je je hersenen kunt laten kraken tijdens een potje schaak. Ook op het schoolplein van basisschool Yn de Mande is een openbare schaaktafel geplaatst.

Cooler expositie in Het Baken

In de tentoonstelling maak je op interactieve wijze kennis met het Nationaal Park, de rijkdom van het Werelderfgoed Waddenzee en de bijzondere plaats die Schiermonnikoog daarbij inneemt. Sta oog in oog met zeehond en lepelaar, bewonder de sterrenhemel boven het eiland, bestudeer de unieke flora en fauna en ervaar de seizoenen op Schiermonnikoog. Niet te missen zijn de grote maquette van het eiland en de vertrek- en aankomsttijden van... vogels!

Op avontuur met Lytje Willem

Lytje Willem neemt je tijdens alle schoolvakanties graag mee op de grootste avonturen en laat je het eiland op een manier beleven die je niet eens had durven dromen. Wat denk je van vloten bouwen, koekjes bakken, een vreselijk spannende spooktocht, stoere natuurknutsels, weerwolven en een flinke pot voetbal? Voor de kleintjes hebben we een geweldige poppenkast, piratenfestijn, levend ganzenbord en speurneusjes. Oh wacht, vergeet ook niet de bingóóó, zandkastelen bouwen en oergezellige spelletjesmiddag. Pffff... en dat is nog lang niet alles! Je kunt het zo gek niet bedenken of je kunt het samen met Lytje Willem beleven.

Aanmelden kan via www.lytjewillem.nl

Dier- en Speelweide Witte Winde

Vaste bewoners van de kinderboerderij zijn de ezels, de twee KuneKune varkens Rosie en Akka, een leuke variatie schapen, geiten en natuurlijk de 4 hertjes. Tijdens de openingstijden kun je de cavia's voeren. Verder zijn er nog kippen, een koppel eenden en een grote volière waar verschillende vogels hun plekje hebben gevonden. Sponsor de kinderboerderij door een leuke kleurplaat of speurtocht te kopen in het informatiecentrum Het Baken. In de speurtocht helpen jullie kabouter Joris met zijn kinderen zoeken, doe je mee? Dagelijks geopend van 15.30 uur tot 16.30 uur. Het speelterrein gaat nooooooit dicht! Ook hier geldt dat de maatregelen opgesteld door het RIVM in acht genomen worden. *Volgen jullie ons al op facebook? @wittewindeschiermonnikoog*

OERRR Speelnatuur

In dit speelbos vind je heel leuke natuurlijke speeltoestellen zoals boomstammen over een sloot, een gave boomhut, een kabelbaan, een evenwichtsbalk en een blinddoeken parcours. Je kunt er klieberen met water, en nog veel meer! Er is een kreukelkaart waarop de route van Speelnatuur staat afgebeeld. Van de kreukelkaart kun je een prop maken en als een zakdoek in je broekzak stoppen of als blinddoek omdoen. Hij is eindeloos te gebruiken. Op de achterkant staat een leuke afbeelding die je kunt inkleuren met vetkrijt-

Met je familie aan de wandel

Wandelen suf? Niet als je de familieroute Berkenplas loopt! Loop gezellig met je opa, oma, ouders, broers en zussen deze route. Je vindt onderweg geen bewegwijzering, maar je kunt deze natuurlijk downloaden via de app van Natuurmonumenten. De route start en eindigt in het centrum van het dorp. Waar je verder langs loopt vertellen we hier niet, maar je komt in ieder geval wel langs de griezelsprekel... En zeg maar tegen je opa en oma dat er onderweg ook bankjes zijn om te rusten!

jes. De kreukelkaart kun je kopen bij Het Baken en de Berkenplas.

Wist je dat...

er zich overal op het eiland hele kleine mensjes hebben verstopt? Kijk gauw op p. 13 en zoek naar de Lytje Minsken!

Lekker chillen in de bieb

Heb jij de nieuwe bieb in het Dorpshuis al ontdekt? Boven is een hele afdeling alleen voor jeugd! Een heerlijke plek om te chillen in een zitzak, met twee computers om op te spelen en een zithoek om lekker te zitten lezen met je vrienden en vriendinnen. We hebben genoeg stripboeken of wat dacht je van boeken over haaïen, voetbal, paarden of dino's? Of kookboeken met recepten om lekkere taarten te bakken? Ook zijn er veel leuke dvd's om te lenen voor in de wintermaanden. Zo hoeft je je nooit te vervelen, kom gerust eens langs, ook als je niet lid bent. Tot gauw! *Kijk voor de activiteiten in de bieb op www.vvvschiermonnikoog.nl*

Knutselen bij Het Baken

Bij de leestafel van informatiecentrum Het Baken hebben de medewerkers een kleine knutsel- en koffiehoek ingericht. Voor kinderen die van knippen en plakken houden ligt er elke seizoen een nieuw knutsel klaar die je ter plekke kunt maken. Je vindt er ook kleur- en doeplaten om in te kleuren of om mee naar huis te nemen. De leestafel biedt volop lectuur voor je ouders. Dus terwijl jij aan het knutselen bent, kunnen zij onder het genot van een kopje fairtrade koffie of thee lekker lezen.

Oppas nodig?
Meld je aan bij Oppas op Schiermonnikoog en plaats je oproep!

HAAL JE HART OP IN DE NATUUR!

Steun Natuurmonumenten

Alsjeblieft

Vanaf €3,00 per maand of €32,50 per jaar help je niet alleen de natuur, maar krijg je ook:

- ✓ Het prachtige boek 'Beleef de natuur' met 80 verrassende tochten door heel Nederland, inclusief tips van de boswachter.
- ✓ Elk kwartaal het mooie en uitgebreide magazine Puur Natuur.
- ✓ Tot 30% korting op activiteiten, excursies en cadeaus in de webshop van Natuurmonumenten.
- ✓ Alle wandel- en fietsroutes van Natuurmonumenten in de route-app op je mobiel.

SPAR BRUNEKREEF Schiermonnikoog

De complete supermarkt met een uitgebreid assortiment verse producten, bio producten en veel meer

www.sparbrunekreef.nl
Tel: 0519-531254
Middenstreek 2 Schiermonnikoog

Mijn buurt, mijn Spar. SPAR

Schiermonnikogervishandel

Voor onder andere diverse verse- en gebakken vis, plates, schalen en uiteraard de Hollandse nieuwe!

U vindt ons onder de witte toren in het dorp

www.schiermonnikogervishandel.nl | noorderstreek 38, 9166 NR | 0519 531743 | vishandel.schier@knid.nl

Het Dorpshuis Schiermonnikoog

- zalen voor 20-200 pers.
- congressen
- bioscoop
- video installatie
- geluidsinstallatie
- ringleiding systeem
- bar
- recepties
- vergaderingen
- feestzaal
- cursusruimte

Voor activiteiten in en uit alle richtingen
Telefoon 0519-531456 • info@dorpshuisschiermonnikoog.nl • www.dorpshuisschiermonnikoog.nl

Eilander Balg Expres

Unieke strandrit naar de oostpunt van het eiland: de Balg

reserveren en vertrek bij het bezoekerscentrum

Natuurmonumenten

Informatiecentrum Het Baken Natuurmonumenten VVV Schiermonnikoog

Reeweg 9
0519-531233
hetbaken@natuurmonumenten.nl
info@vvvschiermonnikoog.nl
info@np-schiermonnikoog.nl

www.vvvschiermonnikoog.nl
www.natuurmonumenten.nl/
schiermonnikoog
www.np-schiermonnikoog.nl

Openingstijden

maandag t/m zaterdag
09:00 - 17:00 uur
zondag 10:00 - 14:00 uur

Toegang

Gratis

SHOPPEN IN HET BAKEN

Vlooienkruid

Zakjes van ongebleekt biologisch katoen gevuld met zeealsem. Dit beschermde kruid groeit op de kwelders en brakke gronden aan kuststroken. Verkoopster Esther van Stokkum: “Vlooienkruid is al eeuwen bekend bij de Schierse zee- en walvisvaarders als middel tegen mot en ongedierte in hun zeemanskisten. Als de eilander kinderen aan de wal gingen studeren, kregen ze van huis uit een bosje vlooienkruid mee om bij het gastgezin in het stromatras te stoppen. Dan kwamen ze tenminste niet onder de vlooiën thuis.”

Peper & Zout

Met dit setje grijp je nooit meer mis en ben je in gedachten weer even op jouw favoriete eiland Schiermonnikoog. Deze leuke peper en zout paddenstoeltjes doen het goed in ieder keukenkastje of op jouw ontbijttafel. Gewoon om te hebben of om weg te geven! Jij de peper, ik het zout?

Informatiecentrum Het Baken

Sinds mei 2021 heten Natuurmonumenten en VVV Schiermonnikoog je van harte welkom in Informatiecentrum Het Baken, jouw startpunt om het eiland Schiermonnikoog goed te leren kennen.

Het Baken is dé plek voor het boeken van (natuur-) excursies, activiteiten en accommodaties. Natuurlijk kun je er ook terecht voor algemene informatie over Schiermonnikoog met haar rijke cultuurhistorie, authentieke bezienswaardigheden en prachtige flora en

fauna van het Nationaal Park. In de tentoonstelling maak je op interactieve wijze kennis met het Nationaal Park, de rijkdom van het Werelderfgoed Waddenzee en de bijzondere plaats die Schiermonnikoog daarbij inneemt. Sta oog in oog met zeehond en lepel, bewonder de sterrenhemel boven het eiland, bestudeer de unieke flora en fauna en ervaar de seizoenen op Schiermonnikoog. Niet te missen zijn de grote maquette van het eiland en de vertrek- en aankomsttijden van vogels; Schiermonnikoog is immers dé hotspot

voor vogelliefhebbers. Ook vind je in de winkel van Het Baken Wadden- en streekproducten, souvenirs, speurtochten en de mooiste wandel- en fietsroutes van Schiermonnikoog.

Laat je in het nieuwe informatiecentrum inspireren over de unieke natuur van het Nationaal Park en ervaar het eilandgevoel. Het team van Natuurmonumenten en VVV staan er met veel expertise en plezier voor je klaar.

MEDEWERKER IN DE KIJKER

Marjolein van der Elburg

Baliemedewerker Natuurmonumenten

Bij toeval ben ik oktober vorig jaar op het eiland beland. Ik was hier nog nooit geweest, maar werd meteen verliefd op het eiland. Ik heb jarenlang in Utrecht gewoond en zie duidelijk de verschillen tussen wonen in de stad en in een kleine gemeenschap. Wat ik echt een fascinerend fenomeen vind is het zwaaien op de fiets! Het voelt zo hartelijk wanneer je de hele dag door begroet wordt door Jan en alleman.

Ik voel me hier direct op mijn plek en welkom geheten. Als afwisseling van de gezelligheid in het dorp, kan ik erg genieten van de stilte, rust en tijd voor zelfreflectie en verwondering. Ik wandel heel graag over de Oude Reddingsweg naar Paal 10. Ondanks dat ik hier nog maar een paar seizoenen heb meegemaakt, kan ik nu al het landschap telkens zien veranderen. De kleuren, de vogelgeluiden en de vlierbloesem die daar zo weelderig groeit en heerlijk geurt; ik kan er enorm van genieten. In de wetenschap dat er nog zoveel meer moois op dit kleine eiland te ontdekken valt, blijf ik hier voorlopig nog wel wonen en werken.

Ik ben begonnen als vrijwilliger op de Pluktuin naast De Branding. Dit zou eigenlijk maar voor een maand zijn, maar nu een klein jaar later ben ik er nog steeds. Inmiddels werk ik als baliemedewerker bij Natuurmonumenten en vind ik het leuk om mijn ontdekkingen

*“Als ik in een vieze
tuinbroek houthak,
dan ben ik
helemaal in
m’n element”*

te delen. Mijn enthousiasme wanneer ik over de nachtegaal of de lepelaars vertel werkt soms aanstekelijk. Ik vind het leuk wanneer mensen terugkomen en hun verhalen met mij komen delen. Zo was er een mevrouw die enthousiast terugkwam om te vertellen dat ze de nachtegaal had horen zingen terwijl ze op een bankje zat bij Paal 10. Ze was helemaal ontroerd en blij met mijn tips.

Nog steeds ben ik veel te vinden op de Pluktuin. Ik kan enorm genieten van het proces van zaaien, groeien en oogsten. Vooral om dat zo van dichtbij mee te mogen maken. De liefde die erin wordt gestoken en dat er dan ‘ineens’ een klein bietje uit de grond komt vind ik echt bijzonder. Maar ik hou ook gewoon heel erg van bosmaaien en schuurtjes verven, het ruigere werk zeg maar!

NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

Ssst... Het is kraamtijd

Ook in het broedseizoen ben je van harte welkom in de natuur van Nationaal Park Schiermonnikoog. Kom op kraamvisite, maar houd wel rekening met de dieren die nu druk bezig zijn met paren, baren en broeden.

In de duinen en op de kwelders van Schiermonnikoog broeden veel vogels zoals lepelaars, meeuwen, scholeksters, velduilen, kiekendieven en nog veel meer gewoon op de grond. In het broedseizoen hebben ze rust en ruimte nodig om hun nest te bouwen, eieren te leggen en voor de kuikens te zorgen. Als de kuikens uit het nest vliegen zijn ze ook nog erg kwetsbaar.

Wandel daarom in het voorjaar op de paden en gun de vogels een veilige plek om hun kuikens groot te brengen. De Oosterkwelder, het gebied ten oosten van de Kobbeduinen, is van 15 april tot 15 juli afgesloten voor publiek. De mooiste wandelroutes van Nationaal Park Schiermonnikoog vind je op de website van Natuurmonumenten Schiermonnikoog en in de route-app NatuurRoutes.

Natuur als bondgenoot tegen droogte en wateroverlast

Extreme droogte en wateroverlast... Steeds vaker kampen we met de gevolgen van klimaatverandering, met desastreuze gevolgen voor de Nederlandse natuur. Dat moet anders. We moeten anders met water omgaan. In plaats van water zo snel mogelijk afvoeren, moeten we het opvangen en vasthouden. Als Natuurmonumenten doen wij dit door klimaatbuffers aan te leggen. Help je ook mee? Maak van je tuin een klimaatbuffer! Kijk voor meer informatie op natuurmonumenten.nl/klimaatbuffers en bestel een gratis actiepakket.

Honden aan de lijn

Loslopende honden kunnen voor veel verstoring zorgen in de natuur. In het voorjaar en begin van de zomer zijn er bijvoorbeeld veel jonge vogels, zoals fazanten. Als de kuikens van fazanten schrikken van een loslopende hond dan vluchten ze in het natte gras. Hierdoor worden de jonge kuikens nat, en vervolgens hebben ze veel energie nodig hebben om warm te blijven en weer droog te worden. Vaak overleven ze dit niet. De toezichthouders van Natuurmonumenten zien strak toe en handhaven op loslopende honden. Want natuur en loslopende honden gaan gewoon niet samen. Bij informatiecentrum Het Bakken zijn speciale folders verkrijgbaar waarop staat aangegeven waar de hond los mag.

Lepelaars in het hoge gras

Vorig jaar werden de lepelaaronderzoekers tijdens hun eerste bezoek aan de kwelder half april verrast door de leegte. Geen lepelaarnest te bekennen. Er was een grote overstroming geweest begin april en alle vroege nesten waren weggespoeld. Gelukkig zijn de lepelaars opnieuw gaan broeden en hadden ze het beste broedseizoen ooit.

Dit jaar was er een nieuwe verrassing. Weer zagen de lepelaaronderzoekers nergens lepelaars op 15 april. Maar dat was schijn. De lepelaars zaten verstopt in het hoge kweldergras. Misschien door het lange groeiseizoen in de herfst van 2021, of misschien door de warme winter, maar nog nooit hadden de onderzoekers zo'n moeite in het vroege voorjaar om door het kniehoge gras te banjeren en de lepelaars te vinden. Pas toen ze vlak bij een groepje lepelaars kwamen zagen ze hier en daar een karakteristieke kuif boven het gras uitsteken. Of zagen ze een lepelaar landen, die ver raadde dat er een groepje moest zitten. Het aflezen van de gekleurde ringen om de poten, die vertellen wie de lepelaar is, was dan ook heel erg moeilijk.

Zo duurde het ook even voor de onderzoekers de versleten ringen van een oude bekende hadden ontcijferd, Zwart-Rood-K7, een lepelaar die al in 2002 op de kwelder van Schiermonnikoog is geringd. De eerste keer dat deze vogel terugkwam naar Schier was in 2006; hij had toen gelijk een succesvol broedseizoen. Bijna alle jaren sindsdien is hij gezien. Of broedend op de kwelder, of op het wad van Hornhuizen aan de Groninger kust. Het wad van Hornhuizen is een plek waar honderden lepelaars na het broedseizoen samenkomen om te ruien en op te vetten voor hun trek naar het zuiden. Laat dat nou net de locatie zijn waar Tennet een

grote elektriciteitskabel doorheen wil leggen. Lepelaar Zwart-Rood-K7 vliegt in september vanaf de Groninger kust naar zijn wintergebied in Oost-Spanje, de Ebrodelta, een waddengebied bij Tarragona.

Terwijl zwart-rood-K7 op 15 april net op een nest met eieren zat, bleek op hetzelfde moment in de Westerplas de lepelaarman met ringcombinatie Blauw-Lime-Geel / α-Groen-Gele vlag (BLY/aGYF) al kleine kuikens te voeren op een mooi nest recht tegenover de vogelkijkhut. Dat je nu lepelaars kan zien broeden vanuit de vogelhut is best bijzonder. Lepelaars broeden namelijk pas sinds tien jaar in de Westerplas, en in de eerste jaren zaten er slechts enkele broedparen helemaal in de westelijke uithoek. BLY/aGYF is in 2012 als jong geringd op de kwelder en werd al in juni 2014 in de Westerplas weergezien. Toen had hij nog zwarte vleugelpunten, iets waar je jonge lepelaars aan kan herkennen. Het lijkt erop dat hij sindsdien elk voorjaar in de Westerplas broedt. Hij overwintert in Zuid-Spanje, in de visvijvers van Veta La Palma. Deze visvijvers zijn heel erg belangrijk voor lepelaars geworden omdat het Nationale Park Coto de Doñana is uitgedroogd.

Bij het ter perse gaan van deze krant vliegen de eerste kuikens in de Westerplas al rond, de meeste kuikens op de kwelder kruipen net uit het ei. Is vroeg of laat broeden voordeliger voor het grootbrengen van jongen? Hoe gaan de vogels om met hitte en droogte of, wie weet, storm en regen? Krijgen de lepelaars wederom te maken met overstroming van de kwelder? Kunnen de ouders genoeg voedsel vinden voor de jongen en wordt het ook dit jaar weer een fantastisch broedseizoen? Het is weer spannend hoe het dit jaar voor de lepelaars verder zal gaan.

NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

Specht zoekt huis

Op Schiermonnikoog heerst woningnood onder de dieren. Specht heeft een mooie boom op het oog maar vraagt zich af of deze plek niet al bezet is door een andere bewoner.

Hij vliegt van dier tot dier en vraagt aan fazant, egeltje, zeehond, slakken, kikker, kabouters, uilen en haas of zij bij deze boom wonen. “Specht zoekt een huis op Schiermonnikoog” is de nieuwe wandelroute van Natuurmonumenten voor kinderen! De route loopt langs houten beelden, onderweg lees je korte verhaaltjes over de specht en zijn zoektocht naar een geschikte woning. De wandeling is 2 kilometers lang en is zeer geschikt voor kleuters en peuters.

Tijdens deze wandeling kom je langs eet- en drinkhuis de Berkenplas en de speelnatuur van OERRR. Onderweg zijn er genoeg bankjes om even uit te rusten. Het verhaal langs de route is geschreven door boswachter Erik Jansen en de houten beelden zijn gemaakt door Durk Schilstra (DS Carving) en Wieger Harthoorn.

De wandelroute Specht zoekt een huis op Schiermonnikoog kun je gratis downloaden op de website van Natuurmonumenten en in de route app van NatuurRoutes.

SCAN DE QR CODE

Sprinkhanen op Schiermonnikoog

Op Schiermonnikoog komen zeker elf soorten sprinkhanen voor. Dat concludeerde vrijwilliger Jan de Wit nadat hij in de zomer van 2021 de duinen van het eiland had onderzocht op het voorkomen van deze dieren. Voor sommige soorten moet je eigenlijk 's nachts op pad. De struiksprinkhaan, de boomsprinkhaan en de grote groene sabelsprinkhaan beginnen namelijk pas in de late schemering te tjirpen.

Jan de Wit zocht voornamelijk naar soorten die overdag actief zijn. Een van de bijzonderste soorten die hij vond is het zanddoortje, een soort die kenmerkend is voor natte zandige plekken en talrijk voorkomt als pionier in geplagde duinvalleien.

Het knopsprietje geeft juist de voorkeur aan erg droge duinen en zit vaak aan de rand van stuifduinen. De algemeenste soorten op het eiland zijn de kustsprinkhaan, die eigenlijk in alle graslanden talrijk is, en het gewoon spitskopje, die een voorkeur heeft voor wat meer vochtige graslanden. Het wekkertje vond hij daarentegen maar op één plek, in de Westerduinen.

Opvallend zijn ook de twee soorten die niet gevonden zijn. Blauwvleugelsprinkhaan en duinsabelsprinkhaan komen vrijwel in het hele Nederlandse duingebied voor maar niet op Schiermonnikoog. Blijkbaar hebben ze de sprong naar het eiland nooit kunnen maken. Voor de volledigheid alle soorten sprinkhanen die voorkomen op

Natuurmonumenten herstelt de duinen

Op Schiermonnikoog valt er veel stikstof neer. In het duingebied profiteren hoge grassen, struiken en bomen hiervan en daardoor groeien de duinen dicht. De alsmaar oprukkende bomen en struiken bedreigen de eilander duinflora en -fauna met uitsterven. De tapuit, de duinparelmoervlinder, de dichte muggenorchis en het rozenkransje zijn soorten die het door stikstof moeilijk hebben op Schiermonnikoog.

Om te voorkomen dat alle duinen dichtgroeien en de dynamiek van het stuivende zand weer op gang te krijgen is Natuurmonumenten het afgelopen jaar aan de slag gegaan met de door de Provincie opgelegde PAS-maatregelen (Programmatische Aanpak Stikstof).

In de Westerduinen zijn bomen en struiken zijn weggehaald. Ook zijn de duinen geplagd: de vruchtbare grondlaag is weggehaald zodat de dynamiek van de duinen weer terugkomt in de vorm van stuivend zand. Juist dat kalkrijke stuivende zand zorgt namelijk voor vele bijzondere, typische eilander planten zoals orchideeën, parnassia, geelhartje en ogentroost. Ook vlinders en andere insecten vinden hun plaats

terug in de opengemaakte duinvalleien. En in de duinhellingen broeden straks volop oeverzwaluwen en graven konijnen hun burchten.

Langs het Scheepstrapad ter hoogte van paal 6 hebben we ook de duinen laten plaggen. Opvallend in dit deel van het eiland was de vondst van een drinkplaats voor fazanten in de hoge duindoorns. Deze drinkplaats is gegraven in de zestiger jaren van de vorige eeuw, toen er nog gejaagd werd in de duinen. Een ander belangrijk onderdeel van de PAS-maatregelen is vervolgbeheer om te voorkomen dat de duinen opnieuw dichtgroeien. Dit doen we met landgeiten en paarden. Zij zorgen ervoor dat het struweel klein en laag blijft.

Kale duinen

Bloemrijke duinen

Het knopsprietje

Schiermonnikoog: gewoon spitskopje, zanddoortje, wekkertje, ratelaar, bruine sprinkhaan, snortikker, kust-

sprinkhaan, knopsprietje, grote groene sabelsprinkhaan, boomsprinkhaan en struiksprinkhaan.

NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

Kraamkamer in het Groenglop

Het begrazingsgebied op Schiermonnikoog veranderde dit voorjaar in een ware kraamkamer. Het begon met de Nederlandse landgeiten: eind maart kwamen de eerste geitenlammeren. De landgeiten zoeken om te lammeren een afgelegen plek in de duinen.

Bijzonder om te zien is dat de kudde hierdoor niet bij elkaar blijft, maar heel verspreid in het begrazingsgebied verblijft. Sinds de lammeren enkele weken oud zijn is de kudde weer bij elkaar en tellen we 28 nieuw geboren lammeren.

De Sayaguesarunderen hebben vier kalfjes gekregen. De lichtbruine kalfjes hebben de kleur van het dorre riet in het voorjaar en zijn dus heel moeilijk te vinden in het begrazingsgebied. Naarmate de kalfjes ouder worden, worden ze donkerder en uiteindelijk krijgen ze dezelfde kleur als hun ouders. Typierend voor de Sayaguesarunderen

is de lichte aalstreep op de rug en het witte meelsnuitje. De runderen leven in een sociale kudde. Deze kudde heeft meerdere stieren en een leidkoe. In tegenstelling tot wat vaak gedacht wordt, heeft deze leidkoe dus de leiding over de kudde, en niet de grote stier.

De zes Exmoorpony's hebben dit voorjaar allemaal een veulen gekregen. Twee veulens hebben het helaas niet overleefd, waarschijnlijk door de onervarenheid van de merries. Gelukkig maken de overige vier veulens het goed. De Hollandse landgeiten, Sayaguesarunderen en Exmoorpony's worden ingezet om het duingebied te beheren. Geiten grazen heel anders dan pony's, en die grazen weer anders dan runderen. Dit is de reden dat er meerdere soorten grazers in een gebied staan. De dieren zijn niet gewend aan mensen; het is dus belangrijk om afstand te houden als je door het begrazingsgebied wandelt.

Zeeaster

Vangactie verwilderde katten in het Nationaal Park

Schiermonnikoog heeft al vele jaren te maken met verwilderde katten. Het zijn katten die ooit eens op het eiland zijn gekomen, misschien wel als vakantiekat die ontsnapte en niet meer mee terugging naar de wal.

In 2021 bleek uit onderzoek dat er minstens vijftig verwilderde katten op het eiland zaten. De katten leven in het Nationaal Park en halen ook hun eten uit de natuur. De kattenkeutels die bezoekers tegenkomen zeggen iets over het menu van de verwilderde katten. Dit kunnen jonge vogels zijn, en ook hazen en muizen worden door de katten gegeten.

Nationaal Park Schiermonnikoog heeft het initiatief genomen om samen met Stichting Zwerfkatten Nederland deze

verwilderde katten te vangen en van het eiland te halen. Eerst hebben alle eilanders gelegenheid gekregen om hun huiskatten te laten chippen en steriliseren of castreren. Op deze manier voorkomen we misverstanden tijdens de vangacties.

Inmiddels zijn er al heel wat verwilderde katten gevangen. De katten worden door Stichting Zwerfkatten Nederland aan de wal opgevangen. De meeste katten vallen in de opvang weer in hun oude patroon van huiskat zijn. Voor deze katten wordt een nieuw baasje gezocht op een boerderij buiten natuurgebieden.

In augustus, na het broedseizoen, wordt de vangactie voortgezet. Het is dan mogelijk dat je tijdens je wandeling een vangkooi of een cameraval tegenkomt.

Zeeasters of lamsoren?

In de nazomer kom je op de Oosterkwelder en op het Rif prachtige geelpaarse bloemen tegen. Het zijn zeeasters, die pas laat in het seizoen bloeien.

Van de zeeaster bestaan twee verschijningsvormen. Er zijn zeeasters met alleen gele buisbloemen én er zijn zeeasters met rondom de gele buisbloemen ook lila lintbloemen. Op Schiermonnikoog komt de mooiste variant van de zeeaster voor, met een geel hart en lila lintbloemen daar omheen.

Als je de zeeaster niet kent van de kwelder, ken je hem misschien wel van je bord! De langwerpige blaadjes van

de zeeaster zijn namelijk erg smakelijk. Ze worden vaak gebruikt in gerechten met vis. Verwarrend genoeg worden de blaadjes van de zeeaster in het restaurant of de supermarkt geen zeeaster genoemd maar lamsoren. Als je lamsoren eet, eet je dus eigenlijk de bladeren van de zeeaster.

Het verwarrende is dat er ook een plant bestaat die lamsoor heet, een heel bekende kwelderplant met schermen van kleine paarse bloemetjes. Maar vergis je niet: de bladeren van de plant lamsoor zijn helemaal niet lekker... Als je ze wilt opeten, moet je echt de bladeren van de zeeaster hebben.

ACTIVITEITEN VRIJWILLIGERSCOLLECTIEF

Vrijwilligerscollectief Schiermonnikoog: al meer dan veertig jaar actief

Een van de aantrekkelijkste eigenschappen van Schiermonnikoog is de enorme variatie aan landschappen – van zee en strand tot berkenbos en natte duinvallei. Meer dan veertig jaar geleden inspireerde die variatie een groep enthousiaste natuurliefhebbers tot het organiseren van allerlei activiteiten rond het eiland, zijn geschiedenis en zijn rijke natuur. Het Vrijwilligerscollectief Schiermonnikoog was geboren.

Korte geschiedenis

Kort na haar oprichting in 1975 begon de Waddenvereniging met het opzetten van vrijwilligersgroepen op de eilanden, W4-groepen genaamd. Hun doel was het geven van wadexcursies en het informeren van eilanders en bezoekers over het Waddengebied en de bescherming ervan. Enkele leden van zo'n W4-groep wilden echter meer dan alleen maar wadexcursies geven. Daarom stichtten zij op Schiermonnikoog het Vrijwilligerscollectief.

Deze vrijwilligers organiseerden in de zomer allerlei excursies vanuit het bezoekerscentrum, dat toen nog 'De Oude Centrale' heette. Het waren andere tijden: deelnemers kregen na afloop een diavoorstelling te zien, waarin de diverse onderdelen van de excursie nog eens de revue passeerden, en ze kregen een gestencild kringlooppapier foldertje mee om alles thuis nog eens rustig na te kunnen lezen.

Inmiddels is het excursieaanbod fors uitgebreid. De dia's zijn weggeborgen en de stencilmachine is ontmanteld. Wat echter niet is veranderd, is onze werkwijze: drie keer per jaar komen we met z'n allen een weekend naar het eiland

om elkaar te ontmoeten en onze kennis bij te spijkeren, en in de zomermaanden juli en augustus verzorgen we op het eiland een veelzijdig aanbod van natuurexcursies en andere activiteiten.

Veelzijdig aanbod

Ons programma omvat diverse oude bekenden, zoals de wadexcursie, de jutterstocht en de vogelexcursie. We organiseren ook veel leuke activiteiten speciaal voor kinderen, zoals kleine beestjes zoeken en bekijken, bosgeheimen en in de avondschemering de avondtuur, voor wie wat langer mag opblijven. Voor de wat oudere deelnemers is onze excursie Op de grens van wad en kwelder een

echte aanrader. Hierbij verkennen we de zuidwestpunt van het eiland, waar land en Waddenzee in elkaar overlopen.

De meeste excursies starten bij informatiecentrum Het Baken, aan de Reeweg. Maar let op: sommige excursies starten elders op het eiland. Controleer goed het startpunt op je bewijs van deelname. Boeken kan aan de balie van Het Baken of online, via np-schiermonnikoog.nl/activiteiten.htm. Hopelijk tot ziens bij een van onze activiteiten!

Het Baken Schiermonnikoog

Reeweg 9
0519-531233
www.np-schiermonnikoog.nl

Avondwandeling

Tijdens deze stevige wandeltocht door bos en duinen maak je kennis met het bijzondere dierlijke en plantaardige nachtleven op Schiermonnikoog, met spannende eilanderlegendes en met misschien wel het donkerste paadje van het eiland... En als het helder is, richten we de blik ook even omhoog om de sterrenhemel te bewonderen.

Benodigdheden: warme kleding, goede wandelschoenen
Duur: 2 tot 3 uur
Startpunt: Het Baken

Kleine beestjes

Heb je weleens goed gekeken wat er allemaal kruipt, klimt en zoemt tussen de bomen, de struiken en het gras? Gewapend met loepopotjes en ander vangmateriaal gaan we op jacht naar wantsen, kevers, zweefvliegen en ander klein grut. En daarna gaan we gewapend met netjes ook nog waterbeestjes vangen! Vanaf 4 jaar.

Benodigdheden: fiets, laarzen voor de kinderen
Duur: 1,5 tot 2 uur
Startpunt: oude bezoekerscentrum, Torenstreek 20

Grazers in de duinen

Het duingebied ten oosten van de Prins Bernhardweg is rijk aan fraaie planten, insecten en vogels. En het wordt begraasd – niet alleen door konijnen en hazen, maar ook door Sayaguesa-runderen en Exmoorpony's. Tijdens deze spannende tocht via allerlei smalle paadjes krijgen we ze misschien wel in het vizier...

Benodigdheden: fiets, laarzen voor de kinderen
Duur: 1,5 tot 2 uur
Startpunt: bunker Wassermann

Schiermonnikoog Sliksleekampioen- schap: een jonge traditie met een lange voorgeschiedenis

Sinds 2008 organiseren de vrijwilligers van het Vrijwilligerscollectief elk jaar het roemruchte Sliksleekampioenschap, op het wad ten westen van de Jachthaven. Dit is telkens weer een groot spektakel, zowel voor de deelnemers, die heimelijk dromen van de gouden haring, als voor het publiek dat zich en masse heeft verzameld op de pier naar de Jachthaven.

Op plaatsen over de hele wereld worden sliksledes gebruikt door vissers en anderen om zich te verplaatsen over het zachte slik op het wad. In Nederland en Duitsland is dit bekend van het Eems-Dollardgebied, waar dit bijzondere voertuig vermoedelijk al duizenden jaren wordt gebruikt. Ook langs waddenkusten in verschillende Zuidoost-Aziatische landen is de slikslee al vele eeuwen een bekend transportmiddel.

Een slikslee oogt als een kruising tussen een sjoelbak en een step. De berijder heeft één knie in een speciale houder; met de andere knie kan zij of hij zich afzetten in het slik.

Excursions in English/ Führungen auf Deutsch

Sometimes we give excursions in English. Please ask at information center Het Baken.

Manchmal bieten wir Führungen an auf Deutsch. Bitte informieren Sie beim Informationszentrum Het Baken.

Haal met inheemse planten nieuwe bezoekers naar uw tuin of balkon. Zo verschaft u voedsel aan vlinders, zweefvliegen en tal van andere insecten. Voedsel dat in de natuur onder druk staat. Het assortiment van kwekerij *De wilde Akelei* bestaat uit ruim 50 inheemse planten en 20 kruiden, gekweekt zonder bestrijdingsmiddelen en toevoegingen. Planten die u en uw leefomgeving iets extra's geven en eenvoudig te vervoeren zijn!

DE GROENE TIP VAN SCHIERMONNIKOOG

Claudine – Parijs:
*“Het herinnert mij
aan Schiermonnikoog!”*

Arjen – Rotterdam:
*“Genieten van uw
planten op ons
dakterras!”*

Henno's tips

Zadenmengsels

Beemdkroon

Wilde Margriet

KWEKERIJ DE WILDE AKELEI – REEWEG 3a – CENTRUM DORP
info@dewildeakelei.nl – www.dewildeakelei.nl – 06.24.500.485

Gemaakt met o.a.
onze kruiden

Schierzeep

Het heerlijke en
biologische souvenir van het eiland

Hotel van der Werff ANNO 1726

Eerste en oudste
hotel ter plaatse

Origineel interieur

Sfeervolle ouderwetse
gelagkamer

Reeweg 2 9166PX Schiermonnikoog 0519531203

hotelvanderwerff.nl

eten, drinken
& genieten...

Noderstraun

Dineren en lunchen met uitzicht op zee...

Tevens verhuur luxe appartementen

Badweg 32 | 0519- 531940 | www.restaurantnoderstraun.nl | info@restaurantnoderstraun.nl

Gezellig uit eten op Schiermonnikoog.
Laat u verrassen door onze
gevarieerde keuken.

Langestreek 46
9166 LD Schiermonnikoog

0519 - 531687
dewarejakob.nl

HOTEL & BRASSERIE

Brakzand

Elke dag geopend voor
ontbijt, lunch en diner.
Wees welkom en
beleef de Brakzand.

Langestreek 66
9166 LE Schiermonnikoog
www.brakzand.nl

WINKELEN

De openingstijden van de winkels zijn duidelijk zichtbaar aangegeven op de winkeldeuren.

Bakkerij Donders

Middenstreek 12, tel. +31 (0)519-531265
www.bakkerijdonders.nl

Boekhandel Kolstein

Middenstreek 38, tel. 0519-532239
www.kolstein.nl

Drogisterij en kledingwinkel Streek 56

Langestreek 56 , tel. 0519-531962
www.streek56.nl

Eetwinkel Vrouwe Jakoba

Badweg 4, tel. 0519-531173
www.vrouwejakoba.nl

Lifestylewinkel Kleur aan Zee

Langestreek 17, tel. 0519-531033
www.kleuraanzee.nl

Kledingwinkel Schier Fashion

Middenstreek 29, tel. 0519-531293

Kado en woonwinkel 'T Wente

Langestreek 64, tel. 06-17252628
www.t-wente.nl

Pottenbakkerij Hjirre

Middenstreek 27
www.aleidablom.exto.nl

Snoepwinkel 't Peperhúsjen

Middenstreek 42, tel. 0519-531158
www.peperhusjen.nl

Supermarkt SPAR Brunekreef

Middenstreek 2, tel. 0519-531254
www.sparbrunekreef.nl

Doe-het-zelf winkel Dijkstra

Noorderstreek 26, tel. 0519-531762
www.bouwenopschier.nl

Kwekerij De wilde Akelei

Reeweg 3a, tel. 06-24500485
www.dewildeakelei.nl

Shop Het Baken

Reeweg 9 , tel. 0519-531233
www.vvvschiermonnikoog.nl

Lytje Kleur aan Zee

Reeweg 8
www.kleuraanzee.nl

Wijnwinkel Moody's

Middenstreek 29, tel +31(0)6-12336067
www.de4dames.nl

Van Schier Kaas & delicatessen

Reeweg 5
www.vanschier.nl

DIJK ocean store

Nieuwestreek 7, tel. 0519-251865
www.dijkoceanstore.nl

Zouterik

Middenstreek 11
www.zouterik.nl

EVEN VOORSTELLEN

Liset van den Brink van Op pad

Zelf woon ik in Amsterdam maar ik heb de luxe dat mijn Bep op Schier woont. Bij haar is er gelukkig altijd wel een bedje vrij, zodoende kom ik hier eigenlijk al mijn hele leven.

Naast mijn familie, wonen ook mijn beste vrienden op het eiland. Dus ondanks dat ik hier niet geboren en getogen ben, voelt deze plek zeker als thuis. En zoals het hoort op het eiland ga je rond je 14de op zoek naar een bijbaantje. Zo kwam ik december 2014 bij de Tox Bar te werken. Hier heb ik zeven jaar lang met ontzettend veel plezier gewerkt.

Daniel de Koning van Wijn depot aan Zee

We schrijven 1987 en er zijn maar twee kleuren wijn: rood en wit, van een vakantie in Frankrijk meegenomen naar huis, in de achterbak van een rode bestel-eend. De wijnen vielen in de smaak bij familie, burens en vrienden.

Vervolgens kwam er een café in Groningen dat de twee wijnen wel zag zitten als huiswijn. Daarna volgde een restaurant, nog een café en al vrij snel de Stadsschouwburg en meer. Dat er bestellingen gingen volgen bij de firma Lamblin Fils in de Chablis was een feit. Daarmee

Janet Carrette: “Zouterik prikkelt!”

In april 2019 trok ik na 20 jaar de deur van Retteketet voor onbepaalde tijd achter me dicht. Ik liet mijn eiland, huis, familie en vrienden achter en begon samen met Hans en de Zeevalk aan een 'rondje Atlantische Oceaan'.

Een grote stap voor een geboren en getogen eilander... Maar het werd een fantastische zeilreis en een onvergetelijke tijd! Ik genoot van de zon en zee, flora en fauna. Van de landen, culturen en mensen. Van de vrijheid en tijdloosheid. Maar ik zag ook een minder mooie kant van de wereld: de bergen zwerfafval in de straten, op de stranden en in

Ook heb ik hier zeven jaar lang dezelfde vraag gekregen van gasten, namelijk of ik nog een leuke fietsroute kende. Ik kan je vertellen dat het erg ingewikkeld is om een specifieke fietsroute uit te leggen op een eiland dat in feite zelf één grote fietsroute is. Schiermonnikoog is met eindeloos veel mooie plekken en leuke bezienswaardigheden uitermate geschikt voor een fietstocht. Om die reden ben ik vorig jaar met Op Pad begonnen; de noordelijkste fietsroute van Nederland! Het idee van Op Pad is dat je met een tasje met daarin de fietsroute op pad gaat. De fietsroute neemt je 20 kilometer mee over het hele eiland en is gevuld met interessante feitjes en leuke eilanderweetjes. Het moet

begon een leven dat in het teken staat van het zoeken naar de lekkerste wijnen in Frankrijk en heel Europa. Zeg je wijn, dan bedoel je Daniël de Koning. Zelf doet hij er niet zo moeilijk over. Iedereen heeft verstand van wijn, wanneer je de enige vraag stelt die ertoe doet en dat is of je de wijn lekker vindt of niet. De liefde heeft hem jaren geleden naar Schiermonnikoog doen komen. In de ruimte die ooit dienst deed als zomerkeuken van de grootmoeder van zijn lief, is nu een charmant en knus proeflokaal ingericht. Het zou jammer zijn als het uit de hand liep want dan past het voor iedereen toegankelijke assortiment er niet meer in. Daniël levert inmiddels met veel plezier en deskundigheid aan de eilander horeca en veel tevreden particulieren. Daniël werkt

de zeeën. Meer dan ooit beseftte ik: “Dit moet anders. Alle kleine beetjes doen ertoe, ook dat van mij.” Ik mijmerde wat af. Tijdens het nachtelijke ‘wachtlopen’ bij lange oversteken. Tijdens de mooiste zonsondergangen met een biertje in m’n hand. Tijdens wandelingen langs grillige kustlijnen en dwars door binnenlanden. Daar kwamen de waarden voor mijn ‘nieuwe’ boetiek naar boven drijven: eerlijk, stoer, vrouwelijk, natuurlijk en duurzaam. Op een dag borrelde de naam Zouterik op. Niet zo vreemd wanneer je zo lang als een zeenomade leeft. Zout is voor mij het symbool voor de zee waar ik zo van hou. De Zeeuwse streekterm voor zeekraal dat hier in de kwelders groeit en, net als mode, elk seizoen van kleur verandert. En boven alles bevat Zouterik de belofte mensen te blijven prikkelen. Precies drie jaar na vertrek, in april 2022, opende ik Zouterik, een sfeervolle, Scandina-

natuurlijk wel een ontspanning blijven, daarom is het tasje ook gevuld met een hapje en een drankje.

Lees meer op

www.oppadschiermonnikoog.nl

op Schiermonnikoog onder de naam ‘Wijndepot aan Zee’. Gasten zijn van harte welkom wijn te komen proeven, in gezelschap of alleen. Wijnen zijn per doos te bestellen en worden aan huis bezorgd.

Meer weten? Bel 06-46819414

visch ingerichte boetiek op de Middenstreek, waar meer leuke winkels zitten. Zouterik prikkelt bezoekers duurzame alternatieven te dragen, te gebruiken of cadeau te doen. Met eerlijke kleding, schoenen, sieraden en lifestyleproducten maken we jou, je huis én de wereld een beetje mooier.

Ik zie je bij Zouterik!

MUZIEK

23 & 24 JULI

Schiersongfestival

Annette Vogel heeft ook dit jaar een bijzondere reeks muzikanten weten te verzamelen die op alweer het 9e Schiersongfestival hun liedjes ten gehore zullen gaan brengen. De eerste avond zal dit zijn op Camping Seedune en de tweede avond bij Strandpaviljoen Paal 3. Het festival heeft als doel om voor diverse onbekende songwriters en dichters een natuurlijk podium te creëren dat past op het eiland Schiermonnikoog. Zomaar wat namen die je tegen kunt komen: Maren de Boer, Joep van Leeuwen, Kerwin Pauptit, Annika de Haan, Simon van Genderen. Kom luisteren en genieten op deze unieke locaties.

26 JULI

Vocaal ensemble Steeuwsaun

Ruim tien jaar geleden stonden Aty Bos, Arend Maris en Annet van der Meulen aan de wieg van dit muzikale ensemble en bedacht Sytze Schut deze unieke naam. Dat wilden we graag vieren en de feestcommissie bedacht een leuk programma. En toen ging overal een streep door. Toch kwamen we elke keer, zodra het kon, weer bij elkaar, gingen repeteren, stopten en begonnen weer. En nu is het zover! We hebben alle steeuwsaun van onze stemmen afgeblazen en genieten weer wekelijks van het samen zingen. Dat doen we in het Nederlands, Spaans en het Engels maar ook in de eilandertaal. Zaterdag 23 april gingen we ‘op tournee’ naar de

wal en zongen op de Vocale en Muzikale dag in Winsum. Daar waren 1600 deelnemers en het plezier en enthousiasme waren overal zichtbaar en hoorbaar. Nu bereiden we ons voor op twee jubileumconcerten in de zomer. Onder de bezielende leiding van onze dirigent Wim Bos en begeleid door pianist Jan Harryvan wordt dit een avond met mooie en vrolijke liederen, afgewisseld met verrassende intermezzo's. Dat het om een jubileumconcert gaat, zal u ook merken, maar dat houden we nog even geheim. We hebben u gemist en zien u graag terug op dinsdagavond 19 juli en 23 augustus, om 20:00 uur in cultureel centrum ‘De Stag’.

3 SEPTEMBER

Rock aan de Plas

Stichting The Challenge organiseert het ‘Rock aan de Plas’ festival op het strand bij Drink- en Eethuis de Berkenplas. Het thema dit jaar is ‘Live Aid 1985’. Dit legendarische festival werd in zowel Amerika als Engeland gelijktijdig gehouden met artiesten die met een Concorde van de ene locatie naar de andere vlogen. Alles werd live op tv uitgezonden, wat een unicum was voor die tijd. Op het Live Aid festival kwamen vele artiesten aan bod zoals David Bowie, U2, Queen, Led Zeppelin en the Boomtown Rats. Tijdens ‘Rock aan de Plas’ kunnen bezoekers deze sfeer herbeleven en wel op een unieke locatie. Op het festival komen diverse acts de muziek van Live Aid ten gehore brengen. De vorige editie van dit festival (Woodstock Schier) trok veel bezoekers en werd door bezoekers beschreven als ‘magisch’. Er hing een heerlijke sfeer die zich niet in woorden laat vangen.

Meer info en kaarten via: www.rockaandeplas.nl

3 SEPTEMBER

Orgelconcert

Organist Wim Bos geeft een concert op het orgel van Cultureel Centrum De Stag. Dit orgel is in 2008 overgeplaatst vanuit Nieuw-Loosdrecht en heeft een aantal uitbreidingen en aanpassingen gehad waardoor het een volwaardig concertorgel is geworden. Echter zijn er nog wensen voor een aantal uitbreidingen waardoor een breder repertoire kan worden vertolkt. Tijdens het concert kun je luisteren naar klassieke maar ook populaire werken. Er staat bijvoorbeeld een medley van Andrew Lloyd Webber

op het programma en een bewerking van het prachtige ‘Just a simple love song’ van Laurens van Rooyen, De Eilaander Prelude en nog vele andere stukken. We sluiten de avond af met muziek van de Schotse Hooglanden. De toegang voor dit concert is gratis! Neem wel je portemonnee mee want er is een collecte ten behoeve van het orgelfonds waarmee het orgel wordt onderhouden en mogelijke uitbreidingen mee gefinancierd kunnen worden.

1-6 OKTOBER

Maria Nabeiro

Internationaal Kamermuziekfestival Schiermonnikoog

Kom inschepen voor een week wereldklasse op Schiermonnikoog! Van 1 tot en met 6 oktober loopt het op Schiermonnikoog weer vol met de beste kamermuzikanten van de wereld. In een ongestoorde wisselwerking tussen muziek en natuur ontdek je musici en composities uit alle windstreken, de

onvolprezen masterclass van mezzosopraan Jard van Nes, documentaires, lezingen, nachtelijke sterrenwandelingen en excursies door de weergalozes natuur van het eiland: beleef het najaar omringd door 300 vogelsoorten, 18 kilometer strand en het wad. De reguliere kaartverkoop is gestart op 1 juni.

MUSEA

Rariteitenkabinet Gribus

In de receptie van It Aude Kolonyhûs aan de Badweg vind je de Gribusman- netjes die de afgelopen jaren op allerlei festivals in oude caravans hebben rondgereisd. Ook kom je hier een draak op sterk water tegen. Deze is ooit door Martin Roemers, zoon van de vuur- torenwachter, vlakbij de vuurtoren gevonden. Verder vind je hier de oude typemachine van Graaf von Bernstorff, geschonken door Auke Talsma, de kapiteinspet van Klaas Visser, blik- seminslag, rariteiten van Stones fan en eilandgek Boudewijn Buch, de aorta van een potvis, de hele walvisvangst op de Willem Barentsz levendig in beeld gebracht en nog veel meer. Kom je ver- wonderen en verbazen!

www.itaudekolonyhus.nl

Het Koningshuis

’t Heer en Feer verzamelt, registreert en informeert over het eilander erf- goed. Dit gebeurt d.m.v. exposities, lezingen, drukwerken en filmmateri- aal. ’s Ochtends is de huiskamer van het Koningshuis een ontmoetingsplek voor eilanders. Daarnaast werkt de eilander schilderclub De Kwast er in de avonduren. Zo staat het huis niet alleen centraal in het dorp, maar ook midden in de eilander samenleving. Je kunt er terecht voor vragen over de historie, er zijn oude films te zien en er is een kleine expositie ingericht gewijd aan thema’s uit de rijke cultuurhistorie van het eiland zoals de zeevaart, de jacht en de eilander taal. Daarnaast is er ruime aandacht voor het werk van Jan Loman, die weliswaar geen eilander was maar zich diep verbonden voelde met het waddengebied en speciaal met Schier- monnikoog. Zijn liefde daarvoor vind je terug in zijn werk als schilder en dichter. In het tegelpad naar de voordeur van het Koningshuis vind je een haiku van hem.

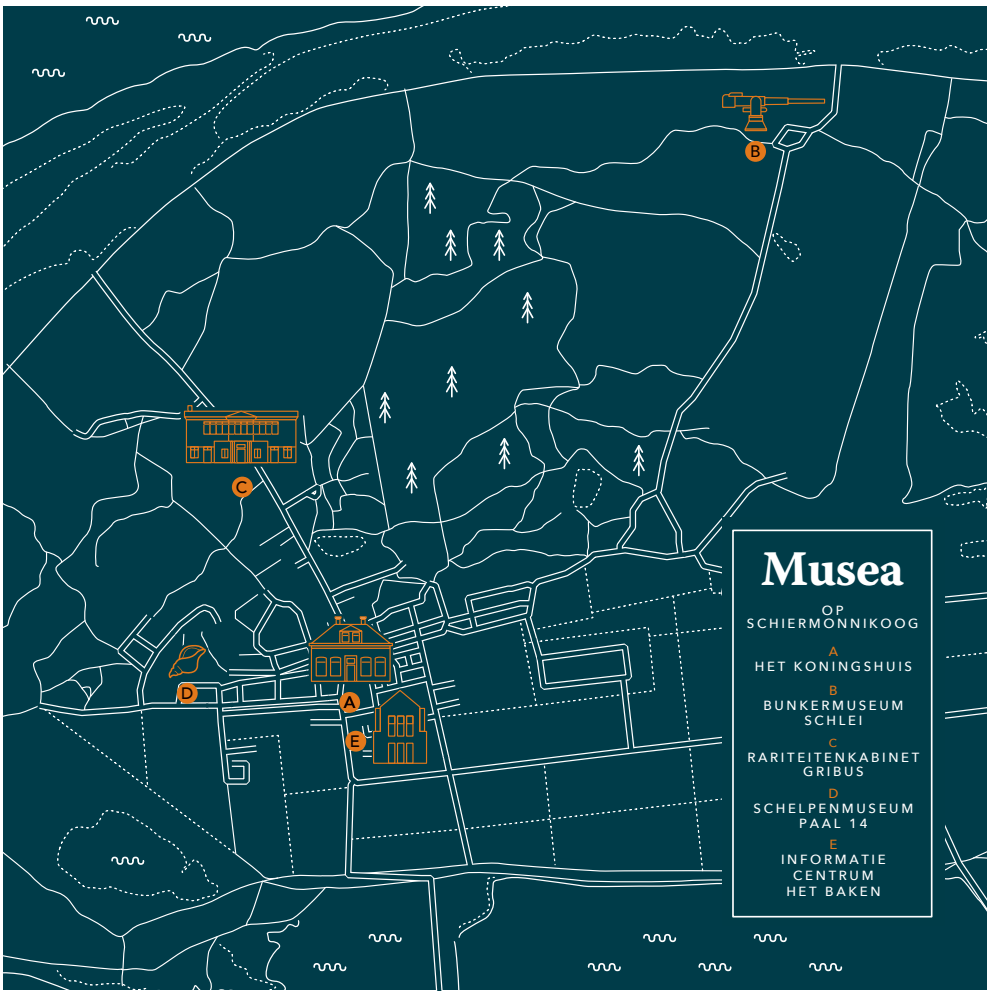
Schelpenmuseum PAAL14

Aan het Martjeland ligt Schelpenmu- seum Paal 14, hier kun je schatten uit verschillende wereldzeeën als schelpen, barnsteen, botten, scheepswrakken en nog veel meer bewonderen. Het Schel- penmuseum heeft boekjes over de vogels, planten, schelpen, vlinders en padden- stoelen van Schiermonnikoog uitgegeven en er zijn originele souvenirs te koop zoals barnsteen van Schiermonnikoog en strandvondsten in lijstjes of op strand- hout. Nieuwgierig geworden? Kom langs om de schatten uit de zee te bewonderen en daarna zelf op pad te gaan!

Openingstijden

Scan de QR-code voor actuele museum informatie i.v.m. coronamaatregelen.

Informatiecentrum Het Baken

In de tentoonstelling van informatie- centrum Het Baken maak je op inter- actieve wijze kennis met het Nationaal Park, de rijkdom van Werelderfgoed Waddenzee en de bijzondere plaats die Schiermonnikoog daarbij inneemt. De expositie richt zich op zowel vol- wassenen als kinderen. Volwassenen kunnen veel interessante informatie vinden en helemaal in de Waddensfeer komen met mooie filmbeelden van Ruben Smit. Kinderen kunnen twee interactieve spellen spelen en leuke filmpjes kijken op het aanraakscherm voor kinderen. En vergeet niet een selfie te maken met onze zeehond!

Bunkermuseum Schlei

Dit museum is gevestigd in de See- burgbunker aan het einde van de Prins Bernhardweg (voor het strandpaviljoen de Marlijn naar links, bij het kanon). Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd vanuit deze bunker de radar informatie doorgeseind naar de vliegbasis Leeu- warden waar jagers van de Luftwaffe gestationeerd stonden. Het Bunkermu- seum Schlei heeft nog twee bunkers opengesteld. De eerste is een kleine munitiebunker op de hoek bij het Wes- terhofpad. De tweede is de aggregaat

bunker van de stelling Schlei en staat rechts voor de fietsenstalling aan het eind van de Prins Bernhardweg. Hierin o.a. een aggregaat dat er in de Tweede Wereldoorlog ook heeft gestaan. Bun- kermuseum Schlei heeft verschillende voorwerpen uit de Tweede Wereld- oorlog tentoongesteld in de theetuin van Hotel van der Werff, direct achter muziekkoepeel het Beukenootje. Het bunkermuseum wordt geëxploi- teerd door de Stichting Bunkermuseum Schlei. De stichting heeft tot doel het verzamelen, bewaren en tentoonstellen

Soepboer Rijwielverhuur

Keuze uit 4000 fietsen.

U vindt ons op de veerdam
en bij de eerste bushalte in het dorp,
50 meter achter het VVV-kantoor.

tel 0519-53 16 36 www.fietsverhuursoepboer.nl email: info@schierfiets.nl

SCHIER GLAS

www.schierglas.nl

06-12 89 68 92

- └ glasbewassing
- └ schoonmaak
- └ huismeester
- └ hogedrukreiniging
- └ groenvoorziening
- └ vloeronderhoud
- └ sneeuwruimen

Familierestaurant Het Wantij

📍 Langestreek 11
Schiermonnikoog
☎ 0519 531 526
✉ info@hetwantij.nl
📘 /hetwantijschiermonnikoog
📷 @hetwantij

*Waar verschillende
stromen samen komen!*

www.hetwantij.nl

MOODY'S WIJNWINKEL

één van de4dames

- VINOtheek
- WIJNIMPORT
- LEKKERS

✉ info@moodyswijnwinkel.nl

☎ +31(0)615458077

📍 Middenstreek 29b
9166LL Schiermonnikoog

Bezorgservice - Eetwinkel - Slijterij

- Pizza's
- Pasta's en lasagnes
- Salades
- Vlees- en visgerechten
- Kindermenu's

Badweg 4

0519 - 53 11 73

ook op zondag open

Dekt u alvast de tafel...

www.vrouwejakoba.nl

🏠 WADDENRUST

🌐 www.vakantiehuisjeswaddenrust.nl

✉ info@vakantiehuisjeswaddenrust.nl

☎ 06-30066518 of 06-11205200

LEZEN

6 AUGUSTUS

Getijde/Tide

Het boek ‘Getijde, een schildersleven op Schiermonnikoog’ van Stella van Acker wordt tijdens de opening van de gelijknamige expositie in de Got Tjark aangeboden. Een prachtig boek met tekst en afbeeldingen van schilderijen die gedurende 45 jaar gemaakt zijn van de natuur van Schiermonnikoog. De opening wordt verzorgd door een lezing van Els Janssens. Zij is bestuurslid van de school voor comparatieve filosofie in België. Joost Prové zal de opening met muziek inlijsten. Het boek is ook een oproep om een van de laatste ongeschon-

den natuurgebieden in Nederland, het Waddengebied, te beschermen. Het Waddengebied als een heilige plek zien omdat het een van de laatste plekken is waar dat nog kan. In het boek heeft de schrijfster en kunstenaar bewust niet haar machteloosheid en boosheid beschreven van dat wat er op eiland verloren gaat aan natuur maar juist haar ervaring van de schoonheid van dit eiland. Het boek is samen gemaakt met Eddy van der Noord van Uitgeverij Louise. Voor info over verkooppunten mail naar stellavanacker@knid.nl

Wat leeft er op het wad?

In dit gedetailleerde boek, natuurgetrouw geïllustreerd, leren kinderen vanaf 6 jaar het Waddenzee-gebied kennen en alle wezens die daar leven. Een geweldige voorbereiding op hun volgende vakantie aan de kust! Maar natuurlijk ook heel gezellig om (voor) te lezen terwijl je op het eiland bent. Een eindeloos brede horizon, het ritme van ruisende golven, een frisse bries en de zilte geur van de zee: de Waddenzee staat niet voor niets op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. Boven en onder water, in de duinen en in de lucht:

overal krioelt het van de unieke planten en dieren. Dit levendige non-fictieboek laat je kennismaken met een grote verscheidenheid aan wadbewoners zoals de noordzeegarnaal, zeesterren, de noordse stern, de behendige zeehond en tal van andere fascinerende dieren. Velen van hen zijn te zien tijdens een wandeling op het strand of op het wad. Hoe en waar? Ook dat leer je in dit uitgebreide boek!

Wat leeft er op het wad is te koop bij boekhandel Kolstein aan de Middenstreek

18 - 20 NOVEMBER

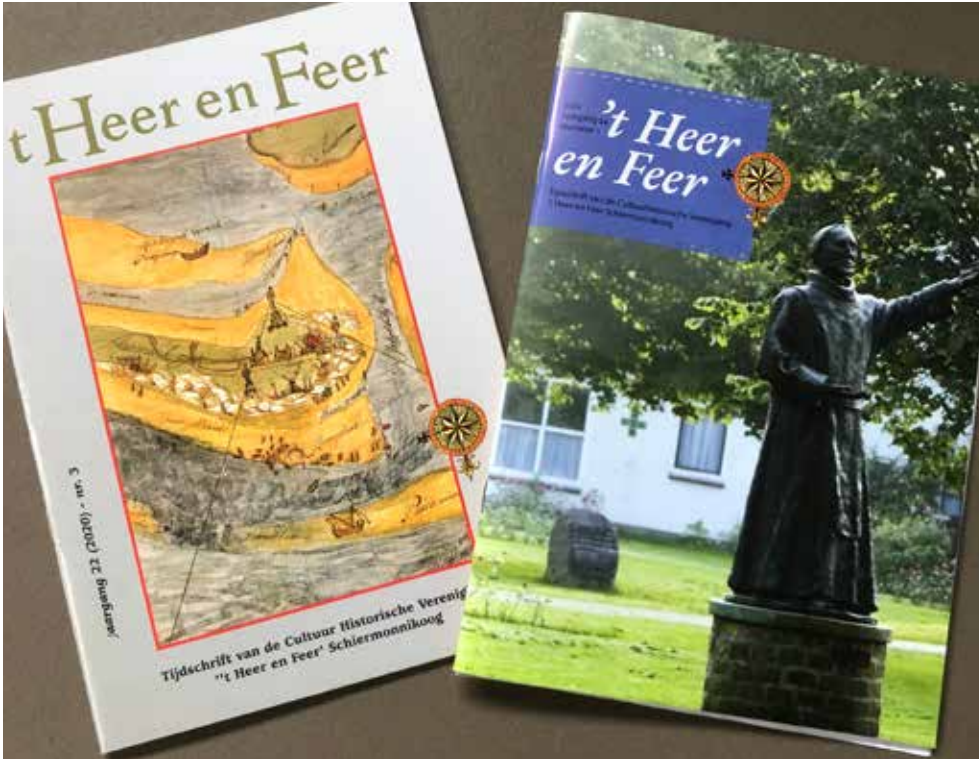

Literatuurfestival Meet Me at the Lighthouse

De toekomst van een eiland ‘Meet me at the Lighthouse’ is een nieuw literatuurfestival op Schiermonnikoog dat van vrijdag 18 tot en met zondag 20 november 2022 voor het eerst plaatsvindt. Het festival brengt schrijvers, dichters, denkers en het publiek bij elkaar. Literatuur helpt ons een toekomst te verbeelden, biedt troost en doet een poging onze werkelijkheid en elkaar beter te begrijpen. Voordrachten, gesprekken, nachtwandelingen en leesclubs zijn onderdeel van het pro-

gramma, waarin thema’s als natuur, ecologie, toerisme en identiteit de rode draad vormen. Daarbij is Schiermonnikoog decor, inspiratie én gespreksonderwerp. Eind augustus maken we het programma bekend en is meer informatie te vinden op www.mmatl.nl.

Wil je op de hoogte blijven? Stuur dan een mailtje naar info@mmatl.nl

Nieuw jasje voor tijdschrift van 't Heer en Feer

Drie keer per jaar brengt de cultuurhistorische Vereniging 't Heer en Feer een tijdschrift uit. Na ruim achttien jaar werd het tijd voor verandering. Het tijdschrift kreeg een nieuw jasje: sierde voorheen de zgn. ‘kaperskaart’ altijd het omslag, nu is gekozen voor afwisseling daarin. Een gewijzigd en iets groter lettertype bevordert de leesbaarheid. Wat blijft is de kwaliteit van de inhoud.

In het eerste nummer van 2022 kun je o.a. lezen over de verdwenen kerken en over het kloosterverleden op het eiland. Er ligt nu zo veel materiaal op de plank dat is besloten voor een vierde editie in 2022. Leden krijgen het tijdschrift in de brievenbus. Losse nummers zijn te verkrijgen bij 't Heer en Feer. Ga daarvoor naar de website.

De Sint Egbert Kapel

Het meest noordelijke kerkje van Nederland staat aan de Badweg. Ruim 100 jaar staat de kapel hier al. In het midden van de vorige eeuw was het de kapel die hoorde bij het koloniehuis ernaast. Uit die periode stammen ook de kruiswegstaties, kleine panelen die het lijdensverhaal van Jezus afbeelden. Ze zijn gemaakt door Zr Martina OCD in de Karmel in Drachten. Bijzonder vanwege de afbeelding van kinderen op elk van de 14 paneeltjes. *Kijk voor vieringen op www.sintegbertkapel.nl*

Vredenhof

Verscholen in het groen aan de Reddingsweg ligt de oorlogs- en drenkelingenbegraafplaats 'Vredenhof'. Tegen het einde van de Eerste Wereldoorlog, in 1917, spoelden er met enige regelmaat drenkelingen aan op Schiermonnikoog. Op initiatief van een aantal eilanders, zoals kapitein Ruurd Fenenga, de boeren Theunis Riekert Visser en Rink de Boer en hotelier Sake van der Werff werd het drenkelingenkerkhof rond 1920 aangelegd.

Uitvaart op Schiermonnikoog

Op Schiermonnikoog worden eilandbewoners op de hoogte gesteld van een sterfgeval door middel van een kaart met de mededeling van de dag en het tijdstip van de teraardebestelling c.q. crematie. Het is traditie om met de begrafenisstoet rond het kerkhof te lopen. Het verkeer wordt tegengehouden door de politie en stilte wordt in acht genomen. Alleen het luiden van de klok verbreekt deze stilte. Gasten op het eiland wordt verzocht de stoet en de rondgang om de kerk niet te verstoren en stilte te betrachten.

Vip zonder franje

Ga samen met Henno Hogervorst, een ervaren klimmer, redder en buitenjongen, in het rustige ritme en de gezonde lucht van het eiland op zoek naar antwoorden op jouw uitdagingen, dromen en vragen. *Kijk voor meer info op www.vipzonderfranje.nl*

Klooster Schiermonnikoog

Aan de rand van het dorp met zee, strand en duinen vlakbij, ligt het kleinschalige klooster Schiermonnikoog. Het klooster kan maximaal tien monniken en zes gasten herbergen. De monniken en gasten leven afzonderlijk van elkaar in eigen gedeelten, maar de kapel is wel gemeenschappelijk. In de kloosterkapel kunnen (buiten coronatijd) naast de gasten nog negen bezoekers aanschuiven. Doorgaans is het stil in de directe omgeving van het klooster, maar niet altijd. Het klooster zelf nodigt uit de innerlijke stilte op te zoeken.

Stilte op Schiermonnikoog

Heb je behoefte aan stilte, rust, verfrissing en ontspanning? Wandel dan mee met een stiltewandeling en ontdek wat de natuurlijke stilte van de vroege ochtend met je doet. Stilteliefhebber, natuurcoach en yogadocent Rianne woont tijdelijk op Schiermonnikoog om haar liefde voor stilte, het eiland en het leven te delen met stiltewandelingen, stilteretrates en 'de levende stilte' ansichtkaartenset. Met een stiltewandeling ga je mee op een verrassende en verstillende wandeling. Door te vertragen en verstillen kom je uit je hoofd en meer in contact met de natuur om je heen en de rust, ontspanning en stilte in jezelf. *Meer weten of contact opnemen? www.stilteopschiermonnikoog.nl*

Voorzieningen voor gasten

Gasten krijgen een moderne kamer met eigen keuken, douche en toilet. Er zijn geen gezamenlijke maaltijden. Er is een huiskamer voor de gasten, om elkaar te ontmoeten of een boek uit de boekenkast te lenen.

In de zomer kunt u buiten in de tuin een rustig plekje opzoeken om wat te lezen, na te denken, te bidden of te ontmoeten. www.kloosterschiermonnikoog.nl

Protestantse Gemeente

Uit het samengaan van de Hervormde Gemeente en de Gereformeerde Kerk is in 2006 de Protestantse Gemeente Schiermonnikoog ontstaan. De predikantsplaats zal vanaf 31 oktober 2021 vacant zijn. De kerkdiensten worden op zondagochtend gehouden in de Got Tjark en beginnen om 10:00 uur.

Op de website www.kerkschiermonnikoog.nl kun je actuele informatie vinden over de kerkdiensten als ook e-mailadressen en telefoonnummers om met diverse mensen in contact te treden.

ETEN & DRINKEN

Restaurant Noderstraun

Badweg 32, tel. 0519-531940
www.restaurantnoderstraun.nl

Restaurant/ijsalon Ambrosijn

Langestreek 13, tel. 0519-720261
www.ambrosijn.nl

Restaurant/pizzeria De Ware Jakob

Langestreek 46, tel. 0519-531687
www.dewarejakob.nl

Schiermonnikoger Vishandel

Noorderstreek 38, tel. 0519-531743
www.schiermonnikogervishandel.nl

Strandhotel Om de Noord

Badweg 117, tel. +31 (0)519-700200
www.hotelomdenoord.nl

Strandpaviljoen de Marlijn

Prins Bernhardweg 2, tel. 0519-531397
www.demarlijn.com

Caffè Mobile

Veerdam, tel. 06-21517331
www.caffemobile.nl

VERHUUR

Fietsenverhuur Schiermonnikoog

Middenstreek 10 en Badweg 6
tel. 0519-531104 / 06-23354618
www.fietsenopschiermonnikoog.nl

Fietsenverhuur Soepboer & Schierfiets

Paaslandweg 1 en Noorderstreek 32
tel. 0519-531636
www.fietsenverhuurschiermonnikoog.com

Kindermeubilair

Fam. A. Holwerda
Reddingsweg 38
tel. 0519-531754 / 06-57040314 (vooraf reserveren)

Speluitleen

Reddingsweg 28
tel. +31 (0)6 52 60 81 05
www.linnenverhuurschiermonnikoog.nl

Linnenverhuur Schiermonnikoog

Reddingsweg 28
tel. +31 (0)6 52 60 81 05
www.linnenverhuurschiermonnikoog.nl

Schierlinnen

tel. 06-12896892
www.schierlinnen.nl

Laarzen

tel. +31 (0)6 16 09 33 37
www.dewittehaas.nl

TRADITIE & HISTORIE

Cultuurhistorische Vereniging

't Heer en Feer, de cultuurhistorische vereniging van Schiermonnikoog is gevestigd in het Koningshuis, gelegen aan Nieuwestreek 1 in het centrum van het dorp. Er is een kleine expositie ingericht met onderwerpen als de walvisvaart en de jacht. Je kunt er historische films bekijken. Deze kunnen overigens ook tegen een kleine vergoeding gestreamd

worden. Op de eerste verdieping bevinden zich het archief en een bibliotheek. Boeken worden niet uitgeleend maar kun je wel ter plekke inzien. Het Koningshuis is enkele middagen per week open voor publiek. Voor een bezoek aan het archief is het handig vooraf een afspraak te maken. Meer informatie vind je op de website www.theerenfeer.nl

Vakantie op een autoluw eiland

Op het eiland worden bezoekers geen toeristen genoemd maar badgasten. En ze komen al zo lang dat ze deel zijn van het leven op het eiland. Nu rijden bussen en taxi's heen en weer tussen steiger en dorp. Maar vóór gemotoriseerd verkeer de overhand kreeg was het misschien wel leuker, dat tochtje van en naar de boot. Want wat is er mooier voor een kind dan met paard en

wagen van de veersteiger opgehaald te worden voor een vakantie op het eiland. Dat gebeurt niet meer, is ook niet meer haalbaar met de grote aantallen bezoekers anno 2022. Maar in 1957 ging het nog zo. Deze kinderen logeerden bij kampeerboerderij Florida en gaan terug naar de boot, met als allerlaatste pleziertje dat ritje op de paardenkar.

Film shantymoor
'gin see to heigh'

Bij een zeevarend volk horen zeemansliedren. En die zijn er op dit eiland van oudsher, deels ook in de taal van het eiland. In 1988 werd een shantymoor opgericht, waardoor ook nu deze liederen nog te horen zijn. Van de begintijd maakte cameraman Dick Kool een film. Mooie beelden van het Shantymoor, zingend voor en in Hotel Van der Werff. Zie het publiek genieten! Inmiddels is het een traditie geworden, de wekelijkse optredens van het shantymoor in juli en augustus in het Beukenootje, centrum dorp. Via de webwinkel

van 't Heer en Feer kun je de film thuis bekijken. In het Koningshuis is de film te zien tijdens openingstijden.

Trouwe wachters

Ze staan er al zo lang dat ze misschien niet opvallen, je er achteloos aan voorbij wandelt op het strand. Waarom staan ze er eigenlijk, die rij zwarte palen met hun rode kop? Door de werking van zee en zand verandert de kustlijn van het eiland voortdurend. Iets om in de gaten te houden. Want met al het goede dat de zee geeft, kan deze ook een bedreiging zijn voor de veiligheid. Al in de negentiende eeuw werden daarom langs de Nederlandse kust palen geplaatst die als ijkpunten konden dienen. Rijkswaterstaat kon d.m.v. deze strandpalen de Nederlandse kust monitoren. De eerste kustmetingen op Schiermonnikoog m.b.v. strandpalen werden gedaan op 14 oktober 1868. De functie van de strandpalen is sterk verminderd door de ontwikkeling van de techniek. Sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw wordt veel gebruikt gemaakt van luchtfoto's. Nu dienen de palen nog als oriëntatiepunt, in geval van een calamiteit of bij opkomende mist. Met hun lange staat van dienst

en hun belang voor het eiland behoren deze trouwe wachters tot het cultuurhistorisch erfgoed van Schiermonnikoog. Meer weten? Lees dan het boekje 'Trouwe wachters' van H. Alers, thema nummer 2017 van 't Heer en Feer. Na verschijning was het snel uitverkocht, maar er verscheen een tweede, herzien druk. Daarin zijn de laatste ontwikkelingen over het onderwerp meegenomen.

Walvisvaart

Deze walvisfoetus herinnert aan de walvisvaart. Na WO II was er groot gebrek aan oliën en vetten voor met name de margarine-industrie. Dat leidde tot de oprichting van de Nederlandse Maatschappij voor de Walvisvaart (NMW). In de periode 1946 - 1964 waren er achttien expeditie naar Antarctica in opdracht van de NMW. Deze werden uitgevoerd door het walvisfabrikschip Willem Barendsz en een vloot vangschepen, met aan boord een aantal Schiermonnikogers. Levertraan is overigens niet afkomstig van de walvis, zoals vaak gedacht wordt. De olie daarvoor wordt gewonnen uit de lever van vissen als kabeljauw en schelvis.

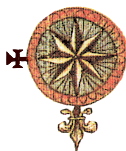

Eilander taal

Ja, myn eilaun, hwer ik aik swalkje, ut de fierte af nooiby, altyd bist yn myn gedachten, al myn tinken is oon di. Hwer it fraimde straun aik lóke, mooi syn weelde, pracht en praal, neut ferjet ik myn bennejieren, neut ferjet ik myn memmetaal!

Ja, mijn eiland, waar ik ook rondzwerf, ver weg of dichtbij, altijd ben je in mijn gedachten, Al mijn denken is aan jou. Waar het vreemde strand ook lokt, met zijn weelde, pracht en praal, nooit vergeet ik mijn kinderjaren, Nooit vergeet ik mijn moedertaal!

Bovenstaande strofe is afkomstig uit het gedicht 'Sémanssang'. Geschreven door Cornelis Grilk (1885-1961), geboren in Leeuwarden maar stammend van een eilander geslacht en met grootouders op Schiermonnikoog. Hij hield van de eilander taal, probeerde de grammatica te beschrijven en legde de eerste eilander woordenlijst aan. Het eilanders wordt weinig meer gesproken maar blijft bewaard in gedichten en liederen. 'Sémanssang' werd op muziek gezet door Bernard Smilde.

Cultuur Historische Vereniging
't Heer en Feer
Schiermonnikoog

'T Heer en Feer
www.theerenfeer.nl

Schier
monnik
oog
shop.nl

Schierboeken | Schiertruien | Eilandkado's | Souvenirs

Specialist van de Wadden

REACTIEF
BUITENSPORT SCHIERMONNIKOOG

Dé locatie voor Buiten- & Watersport op Schier!

WAT DOE JIJ VANDAAG?

Bij ons op het strand heb je de hele dag vermaak! Denk bijvoorbeeld aan:

- Blokarten | Boogschieten | SUP'en
- Powerkiten | Kajakken en raften |
- Bodyboarden | Kite-buggyen | Wind-surfen | Laserzeilen | Strandgolven

Meer weten? Kijk op onze website
www.reactief-buitensport.nl

Even bellen? **+31621945871**

KITESURFEN
SCHIERMONNIKOOG

**ALTIJD AL WILLEN KITESURFEN?
DIT IS JOUW KANS!**

Onze enthousiaste instructeurs leren je in een logische opbouw alles wat je moet weten om zelf te kunnen kiten. Maak van jouw vakantie een uniek avontuur!

Tijdens jouw verblijf op Schier hebben wij het volgende voor je klaar staan: ✈

- Lespakketten van 9, 12 of 15 uren
- Zelf online je les inplannen
- Gloednieuw materiaal inbegrepen
- Opslag voor jouw eigen materiaal

Boek gelijk je cursus op onze website:
www.kitesurfen-schiermonnikoog.nl

**Drink- & Eethuis,
met snack- & ijskiosk,
groot en beschut zonneterras,
goed zwemwater en speelstrand**

**drink & eethuis
de Berkenplas**

Prins Bernhardweg 1
Schiermonnikoog

tel. 0519 531570
www.schiermonnikoog-horeca.nl

ook voor groeps catering hét adres!

Atelier Langestreek 7
schierhout lampen, foto's
en olieverf **schilderijen**

fotografie
trouwreportage
familie gezin shoot
landschap
interieur en
website

verhuur appartementen
paal 7 en studio 7
op Langestreek 7

06-47603896
www.atelierromy.nl

telier Romy

romydam@knid.nl

Wad
anderz

**DAAR BELEEF
JE WAD!**

Havenpaviljoen

Havenpaviljoen Wad Anderz [Waddenhaven] | Reeweg 25 | 9166 PW Schiermonnikoog
www.wadanderz.nl | 0519-700205

9 & 23 JULI | 6 & 13 AUGUSTUS

Solo cabaretprogramma Made in China

David de Boer beleeft deze zomer zijn derde solo optreden en hij heeft er zin in! Maanden van voorbereidingen heeft hij achter de rug. Samen met Cas Straatman (pianist) en Jelle de Jong (techniek) is het gelukt om weer een mooie productie tot stand te brengen: Made in China.

In zijn nieuwe soloprogramma vertelt David bizarre verhalen over Schiermonnikoog (en haar bezoekers en bewoners) en zingt hij vrolijke en soms ook ontroerende liedjes. David vertelt tijdens dit interview dat hij s’ ochtends soms wakker werd met een lumineus idee of tekst dat hij graag wilde gebruiken in zijn voorstelling. Hij kroop dan meteen achter zijn computer en begon te tikken. Van zijn pianist Cas kreeg hij dan steevast de vraag terug: ”En in welke stijl zou je dit lied willen zingen? Denk je aan Jazz, een popsong, moet het komisch zijn of denk je aan een ballad?” Deze veelzijdig musicus geeft o.a. les aan het Prins Claus Conservatorium en kwam elke 2 weken naar het eiland om

in het Dorpshuis te repeteren. David vindt het belangrijk dat hij helemaal achter zijn liedjes en teksten kan staan, soms verdwijnt er ook wel eens een lied, dat hij na veel schaven en schuren dan toch niet geschikt voor de voorstelling vindt. Het resultaat mag er zijn: een gevarieerd programma met prachtige ondersteunende beelden op de achtergrond. Zijn teksten, liedjes en beelden zijn met zorg en aandacht samengesteld en dat is ongetwijfeld terug te zien op het podium. Voor wie een volledig verzorgd avondje uit wil kan bij Havenpaviljoen Wad Anderz voor aanvang genieten van een heerlijk samengesteld drie-gangen menu dat aansluit bij de voorstelling. Tickets hiervoor dienen vooraf online besteld te worden op de website van de VVV. Wanneer ik vraag of er hierna nog meer voorstellingen komen begint David te lachen:” Haha, ik dacht dat het nu echt mijn laatste zou zijn, maar ach weet je, Herman van Veen is 76 en Barbara Streisand zelfs 80 en die toeren ook nog gewoon! Ik lig na afloop van mijn voor-

stelling ten minste binnen 10 minuten in mijn eigen bed.” En dan weer die bulderende lach. Kaarten voor zowel het theatermenu als voor de voorstelling zijn uitsluitend

online verkrijgbaar via de website van de VVV en op de avond van de voorstelling aan de zaal. De opbrengst van de kaarten gaat in zijn geheel naar het Dorpshuis.

19 JULI

Uitgesteld geluk

Bij Eureka kun je een verhaal van het verhalenproject ‘Uitgesteld geluk’ van Leeuwarden UNESCO City of Literature beluisteren. Joeso Peters leest daar het verhaal ‘Een prachtige verkwanseling’ van Roderik Six voor, in het Nederlands.

Het programma duurt ongeveer anderhalf uur. De toegang is gratis en je hoeft je niet aan te melden. Neem zelf een tuinstoeltje mee (voor gasten van buiten het eiland is een stoel beschikbaar). Meer info vind je op www.uitgesteldgeluk.nl

Alle honderd dagen van cultureel programma Arcadia zorgt Leeuwarden UNESCO City of Literature met ‘Uitge-

steld geluk’ voor een nieuw, live voorgelezen verhaal op steeds een andere, paradijselijke plek in Fryslân. De rode draad: de zoektocht naar schoonheid tijdens en na de pandemie. Wat geeft ons moed, welke zaadjes planten we voor de toekomst? Honderd auteurs uit binnen- en buitenland schreven er een nieuw, kort verhaal over. Vijftien professionele vertellers lezen deze verhalen voor. In de tuin bij de Friezen thuis, op volkstuincomplexen, in tuinen van staten en stinzen en in pluk- en theetuinen. In het Nederlands, in het Frysk of in het Engels. Inspiratiebron is het veertiende-eeuwse meesterwerk van de Italiaanse dichter en geleerde Boccaccio: de Decamerone. Een verzameling van honderd verhalen, in tien dagen verteld door tien jonge mensen,

op de vlucht voor de pest. Net als toen vertellen we elkaar ook nu verhalen om de tijd door te komen, om elkaar te ver-

maken, om te reflecteren op de ellende. Maar ook - en vooral - om weer een beetje schoonheid en geluk te vinden.

Magische reis

Gewoon genieten van de natuur, stilte, verhalen die ontroeren en betoveren, zodat je de wereld eventjes vergeet. Susanne Ulke neemt je graag mee naar haar lievelingsplekken in het bos en de duinen. Samen wandelen en af en toe stoppen, omdat er een verhaal zit te wachten. Misschien luisteren jullie naar oeroude verhalen van bosmannetjes, misschien fluistert de wind, die erg van liefdesverhalen houdt, er ééntje in je oor: wie weet? Geen wandeling is hetzelfde, er gebeurt altijd iets wat je niet verwacht. Het is een magische reis. Laat je verrassen en inspireren! Vragen? www.susanne-ulke.nl

Wist je dat...

De zeeduizendpoot geen duizendpoot is maar een worm?

COACHING OP SCHIERMONNIKOOG

VERRUIM JE BLIK

VIP
zonder franje

HENNO HOGERVORST
TEL. 06 245 00 485
INFO@VIPZONDERFRANJE.NL
WWW.VIPZONDERFRANJE.NL

DE MOOISTE AVONTUREN VOOR JONGE EN OUDERE AVONTURIERS!

HET ALTERNATIEF
VOOR WADLOPEN.

VAREN | JUTTEN | VISSEN | WADLAB |

BOEK JE
WADEXPEDITIE
ONLINE OF BIJ
BEZOEKERSCENTRUM
'HET BAKEN'

WADEXPEDITIES.NL
WAD AVONTUREN OP MAAT

Us Eilaun
Taxi

Twisken rif en balg
mooi us eeuwonderwooiz

Nieuw op het eilaun maar zeker geen vreemde,
Us Eilaun Taxi brengt je naar je huis weg van thuis!

Personen
vervoer

Bagage
vervoer

Groeps
vervoer

Aanhanger
vervoer

Rolstoel
vervoer

Trouw
vervoer

Reserveer alvast
uw rit met ons!

☎ 0519-531010

www.useilauntaxi.nl

Bereikbaar van 7:00 tot 24:00 uur

SCHIER LINNEN

linnenverhuur

gemakkelijk
online bestellen en betalen

voordelige linnen-
& vakantiepakketten

altijd op locatie bezorgd

www.schierlinnen.nl

Gezellig bruin café in het centrum van het dorp, met groot terras.
Waar u kunt lunchen, dineren of genieten van onze lekkere speciaal bieren.

Cafè It Aude Beuthus Nieuwestreek 6 Schiermonnikoog

BOUW/KLUS/INSTALLATIE/ SCHILDER BEDRIJVEN

Klusbedrijf D. Dam

tel. +31 6-20632378

Bouwbedrijf Dijkstra

tel. 0519-531762

Installatiebedrijf Vlasma

tel. 0519-531345

Schier Schilders

tel. 0519-531082

ETEN & DRINKEN

Café It Aude Beuthûs

Nieuwestreek 6, tel. 0519-531460

www.cafeboothuis.nl

Cafetaria De Halte

Reeweg 4, tel. 0519-531256

www.schiermonnikoog-horeca.nl

De Koffiekajuit

Langestreek 17, tel. 0519-532075

www.smakelijkschier.nl

Tox Bar

Reeweg 7, tel. 0519-531373

www.toxbar.nl

Drink- & Eethuis De Berkenplas

Pr. Bernhardweg 1, tel.0519-531570

www.schiermonnikoog-horeca.nl

Familierestaurant ‘t Wantij

Langestreek 11 , tel. 0519-531526

www.smakelijkschier.nl

Hotel, wijnbar & bistro De4dames

Langestreek 9, tel. 0519 531133

www.de4dames.nl

Hotel Duinzicht

Badweg 17, tel. 0519-531218

www.hotelduinzicht.nl

Hotel Graaf Bernstorff

Reeweg 1, tel. 0519-820050

www.bernstorff.nl

Hotel Van der Werff

Reeweg 2 , tel. 0519-531203

www.hotelvanderwerff.nl

Hotel Brasserie Brakzand

Langestreek 66, tel. 06-13257673

www.brakzand.nl

Havenpaviljoen Wad Anderz

Reeweg 27, tel. . +31 519-700205

www.wadanderz.nl

MadeByMaud

Langestreek 17b, tel. 06-85012304

www.madebymaud-schiermonnikoog.nl

SCHOONMAAK

Schoonmaakbedrijf Schierglas

tel. 06-12896892

www.schierglas.nl

7 T/M 17 AUGUSTUS

Getijde/Tide

Deze expositie in de Got Tjark toont werken van kunstenaar Stella van Acker die zij in de afgelopen 45 jaar heeft gemaakt. “Schoonheid, stilte, spiritualiteit en mystiek zijn voor veel mensen die dit eiland bezoeken belangrijk. Een plek waar je vol aandacht en verwondering kunt zijn, waar je de verhouding tussen de mens en het leven dieper ervaart. Vanuit die ervaring van verbondenheid met de natuur komt het besef op dat het kwetsbare beschermd

moet worden alleen al omdat het ons kan ontroeren. Niet uit sentimentaliteit of als vlucht uit de dagelijkse werkelijkheid, maar vanuit een diepere zingeving. Mijn afbeeldingen van de schilderijen van de natuur zijn bedoeld als troost voor de mensen die lijden onder deze tijd waarin zoveel natuur verdwijnt of wordt aangetast.” aldus Stella van Acker. Zie ook pagina 29 over de opening van deze tentoonstelling.

3 T/M 30 SEPTEMBER

Van Aisterbun tot Kapeglop

Foto expositie in Kunstfaam met fotografie van Eddy Dijksterhuis. Eddy fotografeert het landschap voor 90% in de portretstand. Hij portretteert het eiland daarmee letterlijk en legt het karakter en de ziel vast. Daarvoor gebruikt hij hoofdzakelijk een poëtisch zwart-wit palet. De foto's mogen schuren met als resultaat felrealistisch- tot grofkorrelige impressies. KunstFaam is een initiatief van Klasiena Soepboer, geboren en getogen op Schiermonnikoog, keramist en docent beelden- de kunst en vormgeving. Opgeleid

aan Academie Minerva, Groningen en de Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam. Klasiena werkt samen met andere kunstenaars. Zij werken als ‘artist in residence’ voor kortere of langere periodes in het atelier, ze exposeren in de galerie en geven workshops en lezingen over hun vakgebied. Dit kan variëren van beeldend, schilderen, keramiek tot schrijven. Er zijn wisselende exposities in de expositieruimte, er is een open werkplaats en je kunt bij Kunstfaam diverse workshops volgen.

Literatuurprijs Schiermonnikoog 2022

Het thema dit jaar is: Natuur leeft? Wie schrijft verrassend, ironisch, boos, uitdagend, hemeltergend, discussie uitlokkend, stijlvol, eigenwijs of satirisch een stevige column over het thema Natuur leeft? Immers, een column is een kort stukje proza, waarin een schrijver zijn of haar eigen mening verwoordt. Laat je deze zomer inspireren en stuur voor 1 september jouw eigen column van 200-400 woorden in. Meer info en het wedstrijd reglement vind je op de website van de VVV.

Walvis labyrint van Wereldwijde Wenteling

Het project Walvis-labyrint aan de zuidwestelijke kant van de Berkenplas is een speelse leer- en ervaringsplek voor jong en ouder. In de vorm van een walvis is een labyrint met afscheidingen van kruipwilg aangelegd door de kunstenaars Ludy Feyen en Garda Meerdink. De droge april maand werkte niet mee aan het ‘aanslaan’ van de jonge kruipwilgtakjes, maar er begint nu toch van alles te groeien en niet alleen kruipwilg; het ziet er momenteel best mooi uit. Samen met een groep enthousiaste vrijwilligers worden de paadjes tussen de jonge plantjes zo goed als vrij van braamstruiken gehouden. Het labyrint is ook bedoeld als middel voor een aantal activiteiten waarmee de dames een ontmoetingsplek willen bieden om elkaar te inspireren tot een vernieuwde kijk op wat de aarde voor hen betekent. Wat heeft de aarde nu en in de toekomst nodig van ons? Kom en verwonder!

GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG

Gemeentehuis en gemeenteraad

Het oudste deel van het gemeentehuis aan de Nieuwestreek werd gebouwd in 1857. Nadat het later wit werd geschilderd, kreeg het de bijnaam ‘het Witte Huis’. In het Witte Huis bevinden zich de raadzaal annex trouwzaal en twee vergaderkamers. In 2006 kwam er een nieuwe kantoorvleugel, waarin zich het kantoorgedeelte en archief bevinden.

Activiteitenstrand

Tussen de strandovergangen Badweg (oostelijk van strandpaviljoen Paal 3) en strandpaal 5 (westelijk van strandovergang Jacobspad) is het toegestaan om onder andere te vliegeren, kitesurfen en strandzeilen. Vliegeraars: gebruik bij voorkeur een vlieger die geen overbodig geluid maakt, kijk goed uit en zorg ervoor dat u ruim afstand houdt van mensen en dieren. Komt de huifkar in de buurt of zijn er ruiters? Neem dan uw vlieger even in (niet neerhalen). Wandelaars en overige strandgebruikers: het activiteitenstrand op Schiermonnikoog is relatief klein. Omdat dit stuk strand is aangewezen voor het uitvoeren van deze activiteiten moet u zich er dus van bewust zijn dat er snelle voertuigen voorbij kunnen komen. Houd daarmee rekening, zeker met kleine kinderen en loslopende honden. Vanzelfsprekend houden de vliegeraars rekening met u, maar mocht u behoefte hebben aan meer rustig recreëren raden wij aan een ander stuk strand te kiezen.

Drones

Op Schiermonnikoog hebben we liever niet dat je met een drone vliegt. Drones passen niet in het natuurgebied en zij verstoren de rust die wij en onze gasten waarderen. Daarom is het op veel plaatsen niet toegestaan om met een drone te vliegen.

Paardrijden

Voor ruiters en menners is de folder ‘Paardrijden op Schiermonnikoog’ beschikbaar met daarin routes en afspraken.

Vóór 1857 vergaderde men in het café van het voormalige recht-, raad- en posthuis van het eiland, op de plaats waar nu Hotel van der Werff is gevestigd. De gemeenteraad van Schiermonnikoog bestaat uit negen leden, afkomstig van de drie plaatselijke partijen: Samen voor Schiermonnikoog, Ons Belang en Schiermonnikoogs Belang. Het college wordt gevormd door de burgemeester en twee wethouders.

Strandvonder

In alle aan zee grenzende gemeenten wordt het beheer van de strandvonderij uitgeoefend door de burgemeester. U kunt uw vondsten melden bij de politie.

Strandrolstoel

Ook minder validen kunnen optimaal van het eiland genieten. De gemeente stelt gratis speciale strandrolstoelen beschikbaar, te vinden bij strandhotel Noderstraun aan de Badweg en strandpaviljoen De Marlijn aan de Prins Bernhardweg.

Afval

In elke wijk staat een huisvuilcontainer. Hier kunt u groente- en fruitafval, kunststoffen, drankenkartons en metalen in deponeren. Afvalinzamelaar Omrin scheidt dit afval achteraf. De vuilcontainers opent u met een speciale sleutelhanger. Glas kunt u op meerdere plekken kwijt in glasbakken. Het oud papier wordt iedere eerste woensdagavond van de maand verzameld. Grof huishoudelijk afval kunt u digitaal bij de gemeente aanmelden. Klein chemisch afval wordt viermaal per jaar opgehaald. Bij de inzamelbak in de supermarkt kunt u kleding, batterijen, spaarlampen e.d. kwijt. Helpt u mee Schiermonnikoog schoon te houden?

Algemeen

Meer informatie over de verschillende onderwerpen op deze pagina en meer vind je op onze website www.schiermonnikoog.nl.

Ja, wij willen trouwen... op Schiermonnikoog!

Willen jullie trouwen op het kleinste bewoonde Waddeneiland van Nederland? Dat kan! Beleef hier een onvergetelijke huwelijksdag op een van de breedste stranden van Europa of op een van de andere sfeervolle trouwlocaties. Trouw (overleg de mogelijkheden) op de plek die jullie wensen. Voordat jullie trouwen moeten er een aantal formele zaken worden geregeld. De gemeente Schiermonnikoog is je hierbij graag van dienst.

Via onze website www.schiermonnikoog.nl geven wij zoveel mogelijk informatie om jullie voor te bereiden op jullie huwelijk.

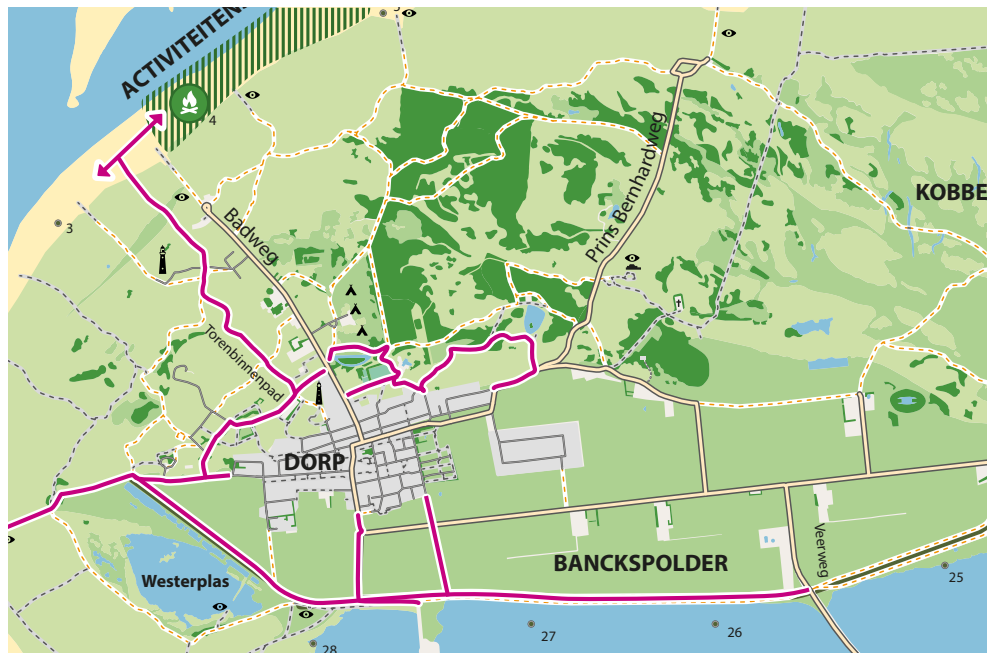
Rook- en stookverbod in openbaar buitengebied

In verband met droogte geldt dit voorjaar en zomer een rook- en stookverbod in het openbaar buitengebied van Schiermonnikoog. Dit houdt in dat er niet gerookt mag worden binnen 30 meter van de natuurgebieden; er geen brandende of smeulende voorwerpen binnen 100 meter van de natuurgebieden op de grond mogen liggen; er geen kaarsen, fakkels, sfeervuren (kampvuur of vuurkorf) of andere vormen van open vuur aanwezig mogen zijn buiten de

bebouwde kom; er buiten de bebouwde kom in de openlucht geen vuur aanwezig mag zijn voor koken, bakken of braden (barbecue). Er geldt op het moment van schrijven geen stookverbod in het dorp. Mocht de droogte aanhouden, dan kan een stookverbod ook binnen de bebouwde kom gaan gelden. Hierover zal duidelijk gecommuniceerd worden door de gemeente. Een kampvuur op het strand is in sommige gevallen mogelijk met een ontheffing van de gemeente. Kijk hiervoor op de website van de gemeente.

Honden

Op het eiland is een aantal routes uitgezet waar u uw hond onaangeliend kunt uitlaten. Deze routes zijn met borden aangegeven (roze lijn op de kaart). Op de rest van het eiland moeten honden aan de lijn. In de Banckspolder graag uw hond aangelijnd houden in de periode van 1 maart tot 1 juli. Op Schiermonnikoog geldt een opruimplicht.

Iets kwijt of gevonden?

Op de website www.verlorenofgevonden.nl kunt u alle gevonden en verloren voorwerpen raadplegen en een voorwerp registreren als verloren of als gevonden. Ga naar de Publieksbalie van het gemeentehuis voor meer informatie en/of het aanmelden van een gevonden of verloren voorwerp.

Gemeentehuis
Nieuwestreek 5
Postbus 20,
9166 ZP Schiermonnikoog
tel. 0519-535050
www.schiermonnikoog.nl
postbus20@schiermonnikoog.nl
Op werkdagen uitsluitend na telefonische afspraak geopend van 08:30 tot 12:00 uur.

VEER & BUSDIENST

Veerdienst

Tickets

Tickets zijn online verkrijgbaar via www.wpd.nl. Ook kun je bij het havenkantoor in Lauwersoog terecht voor je bootkaartje. Wanneer je reist met Wagenborg Passagiersdiensten koop je altijd een retour. Voor (eventuele) fietsen dien je een apart ticket te kopen.

Groepskorting

Voor gezelschappen van 15 personen of meer geldt een groepskorting van 10% wanneer je minimaal een dag van tevoren reserveert via 0900-9238 (€ 0,70 per gesprek) en de groep de overtocht gezamenlijk maakt.

Sneldienst

Dagelijks, volgens een vaste dienstregeling, met de sneldienst in 20 minuten aan de overkant. Je betaalt een toeslag op je vervoersbewijs voor de veerdienst. Dit regel je gemakkelijk online via www.wpd.nl. De sneldienst is alleen toegankelijk voor personen. Fiet-sen kunnen niet mee aan boord.

SCHIERMONNIKOOG > LAUWERSOOG					
MAT/MZA	07:30	10:30	13:30	16:30	19:30
ZO-ENFEESTDAGEN		10:30	13:30	16:30	19:30

LAUWERSOOG > SCHIERMONNIKOOG					
MAT/MZA	06:30	9:30	12:30	15:30	18:30
ZO-ENFEESTDAGEN		9:30	12:30	15:30	18:30

De vaartijd is circa 45 minuten.
Voor actuele informatie kijk op www.wpd.nl

Wagenborg Passagiersdiensten B.V.

Kantoor Lauwersoog

Zeedijk 9 9976 VM Lauwersoog

BMS Watertaxi

Bos Marine Services (BMS) vaart in principe 24 uur per dag, al geldt er wel een duurder tarief tussen 21:00 en 07:00 uur.

Het opstappunt op Lauwersoog is de drijvende steiger naast de overdekte parkeergarage op Lauwersoog. Op Schiermonnikoog stap je op de steiger op de Veer-dam aan boord van de BMS Watertaxi.

Info en boekingen:

tel. 0519 - 34 94 22 of via info@bms-bv.com

In verband met Corona is het op dit moment verplicht een mondkapje te dragen tijdens de overtocht. Deze dienen de passagiers zelf mee te nemen.

Busdienst

Arriva verzorgt de vaste lijndienst op Schiermonnikoog, ook voor groepen. De bussen staan bij aankomst van iedere veer-boot gereed om je naar je vakantieadres te brengen. Bij de buschauffeur kun je speciale eiland-retour-kaarten kopen. Voor groepen is het mogelijk een gezelschapskaart te kopen.

BUSDIENST NAAR DE VEERBOOT	
Halte	Vertrek voor afvaart
Strandhotel, Badweg	40 min.
Lange- en Middenstreek	35 min.
Reeweg en Heerenweg	30 min.

LET OP: ook op Schiermonnikoog hanteert Arriva de landelijke richtlijnen m.b.t het coronavirus.

Arriva

Oosterreeweg 2, 9166 PE Schiermonnikoog

tel. 0519-531360

schiermonnikoog@arriva.nl

REDERIJ WAGENBORG

Je vakantie begint al op Lauwersoog! In ongeveer 45 minuten brengt Wagenborg Passagiersdiensten B.V. je naar het eiland.

De schepen zijn voorzien van alle comfort, en ook voor minder validen goed toegankelijk. Aan boord vind je buffetten waar je terecht kunt voor een vers kopje koffie, broodje, soep of een andere versnapering. Ook is er WiFi aan boord en lees je in deze informatiekrant of op de televisieschermen wat je allemaal kunt verwachten op het eiland.

PRAKTISCH

Bagage

Je mag als passagier of fietser maximaal 30 kilo handbagage aan boord meenemen. In de praktijk houdt dit in dat je zelf je bagage in één keer door de kaartcontrole moet kunnen dragen. Onder handbagage worden uitsluitend koffers, tassen, plun-jezakken en rugzakken verstaan. Kisten, gereedschappen en dergelijke vallen hierbuiten. Je handba-gage kun je na het passeren van de kaartcontrole in de bagagewagens plaatsen. Let op: de bagageruimte is beperkt en kan niet worden gereser-veerd.

TAXI OP HET EILAND

Us Eilaun Taxi

www.useilauntaxi.nl

tel. 0519-531010

Transport

Wil je meer dan 30 kilo bagage meenemen, groepsbagage regelen, of je bagage van thuis tot aan je vakantie-verblijf laten vervoeren? Neem dan contact op met de eilander trans-portbedrijven:

Ridder en de Vries Transporten

tel. 0519-531851

www.rdvtransport.nl

Visser Transport

tel. 0519-349999

www.visserlauwersoog.nl

Taxi Drent

www.taxidrent.nl

tel. 0519-531400

Ode aan de kustverdedigers

Jelle Woudstra, destijds al de dorp-somroeper van Schiermonnikoog, opperde zo'n twintig jaar geleden het idee om een meerpaal te plaat-sen met daarop de hoogste water-standen ooit gemeten op Schier-monnikoog. De gasten van het eiland zouden hierdoor meer gevoel krijgen bij het gebied, de getijden en de unieke plek van deze veerdam.

ROUTE

Per auto

Lauwersoog ligt aan de autoweg N361. Rij je via Leeuwarden, volg dan de route Dokkum/Lauwers-oog. Via Groningen ga je vanaf de ringweg richting Winsum naar Lauwersoog.

Per bus of trein

Reis je met het openbaar vervoer? Raadpleeg dan [ov9292 \(9292.nl\)](http://ov9292.nl).

Parkeren

Schiermonnikoog is een autoluw eiland. Dit betekent dat auto's, motoren en andere gemotoriseerde voertuigen van bezoekers niet wor-den toegelaten zonder ontheffing van de gemeente Schiermonnikoog. Bij de haven van Lauwersoog, vlak bij de boot, vind je ruime parkeerter-reinen.

Wagenborg Veerbootcafé

Ga maandelijks in gesprek met één van de directieleden van Wagenborg Passagiersdiensten in het infor-matiecentrum Het Baken. Deel je mening en maak je wensen kenbaar. De koffie staat klaar! Meer info op de website van de VVV.

Wist je dat...

Je in de duinen 's avonds een koor van rugstreeppadden kunt horen?

OP EN ROND HET WAD

Op de grens van wad en kwelder

Soms is het zee, soms is het land. Het landschap langs de zuidelijke rand van het Rif is getekend door overgangen – van wad naar strand, van nat naar droog, van kaal naar begroeid. Tijdens deze zwerftocht maak je kennis met het leven in en op de wadbodem, maar ook met enkele typische kwelderplanten en hun bijzondere aanpassingen aan het leven in een zoute omgeving.

Wadexpeditie

Op bijna alle zondagmiddagen van mei tot en met oktober gooit Kapitein Laurent de trossen los voor een onvergetelijke expeditie op de Waddenzee. Onder in het ruim staat het compleet ingerichte Waddenlab met microscopen en strandvondsten. In dit bijzondere Waddenlab hoor je de mooiste verhalen en maak je kennis met verschillende Waddenzeebewoners. Onderweg zien we misschien ook wel zeehonden, en om een goed beeld te krijgen van wat er om en onder het schip zwemt laat Kapitein Laurent vanaf het dek een klein visnet zakken om dat samen te ontdekken.

Wadexcursie

Op het eerste gezicht lijkt het wad een lege, stinkende modderboel. Maar als je beter kijkt zie je dat de wadbodem vol leven zit. Ga mee met deze modderige wandeling over de bodem van de Waddenzee en verwonder je over poepende pieren, zich ingravende kokkels, Japanse oesters en kribbiges krabben.

Zeilen onder Schier

Maak een zeiltocht op de Willem Jacob: een authentieke klipper uit 1889. Meezeilen is geschikt voor zowel kinderen als volwassenen. Voor alle leeftijden (vanaf 2 jaar) zijn geschikte zwemvesten aan boord. Zeilervaring is niet nodig. Al zeilende Schiermonnikoog vanaf het water bekijken! Je mag meehelpen met het zeilen maar ook lekker op het dek genieten. Je kunt je aanmelden voor de volgende drie tochten: Nachtelijke droogvaltocht, Sunsetsail en Magische Maantocht.

Wadlooptocht Banck

Jullie gids Esther, van Wadlas Wadlopen, is lid van de Groninger Wadloopvereniging Arenicola en gediplomeerd als privé-gids voor het gehele Nederlandse Wad. Het wadlopen is voor haar een sportieve hobby, naast haar baan. Esther neemt je graag mee vanaf de Bank van Banck, vlakbij de jachthaven. Samen loop je door de duinen via de brede kwelders het wad op. De ondergrond is divers: je steekt een paar prielen door - modderschoenen gegarandeerd. Jullie staan stil bij flora en fauna, passeren een mosselbank en staan aan

de oever van de brede vaargeul waar de veerboot voorbijkomt. Je gaat zeekraal en kokkels proeven en met wat geluk zie je ook nog een zeehond. Afhankelijk van het weer en de waterstand waden jullie vervolgens door een geul. Langs de slikkige vaargeul, waar vaak een zeilboot drooggevalen ligt, loop je dan weer terug naar de jachthaven. Ben je op vakantie op Schiermonnikoog en wil je wadlopen? Boek dan deze prachtig gevarieerde wadlooptocht ‘Banck’.

Silverwind

In samenwerking met Wadloopcentrum Pieterburen organiseert de MS Silverwind een aantal superleuke tochten waarbij je vanaf de veersteiger tussen de zandbanken doorvaart, zeehonden kunt spotten en onder leiding van een gids onderweg ook van boord mag om zelf het Wad te ervaren. Je loopt op een zandplaat of op schelpenbank het Roode Hoofd, waar je Japanse oesters, kokkels, maar ook krabbetjes en garnalen kunt vinden. Voor de romantische lezer: sommige tochten worden ook bij zonsondergang gevaren!

HOOG & LAAG WATER

JUNI

		HW	LW
1	0:16	96	
wo	6:22		-131
	12:32	108	
	18:48		-134
	0:51	90	
2	6:52		-131
	13:08	109	
do	19:21		-132
	1:27	83	
3	7:23		-130
	13:43	107	
vr	19:53		-128
	2:03	75	
4	7:54		-127
	14:17	103	
za	20:26		-124
	2:42	68	
5	8:26		-122
	14:54	99	
zo	21:00		-119
	3:25	62	
6	9:04		-117
	15:38	95	
ma	21:43		-116
	4:17	58	
7	9:51		-110
	16:28	93	
di	22:37		-113
	5:17	57	
8	10:50		-104
	17:25	92	
wo	23:41		-114
	6:25	60	
9	11:59		-101
	18:31	94	
do	0:49		-119
	7:33	67	
vr	13:11		-106
	19:42	99	
11	1:56		-129
	8:36	78	
za	14:21		-117
	20:46	105	
12	2:56		-139
	9:33	89	
zo	15:21		-129
	21:45	111	
13	3:51		-145
	10:24	100	
ma	16:17		-138
	22:41	114	
14	4:43		-146
	11:12	109	
di	17:12		-144
	23:35	113	
15	5:34		-145
	11:59	116	
wo	18:08		-149
	0:27	109	
6	6:23		-143
	12:45	122	
do	19:01		-153
	1:19	104	
7	7:12		-141
	13:31	125	
vr	19:53		-155
	2:11	97	
18	8:00		-139
	14:18	127	
za	20:42		-155
	3:04	90	
19	8:48		-137
	15:08	127	
zo	21:31		-151
	3:57	84	
20	9:37		-132
	16:01	124	
ma	22:21		-145
	4:51	78	
21	10:29		-126
	16:58	119	
di	23:14		-137
	5:48	74	
22	11:26		-119
	17:57	112	
23	0:12		-129
	6:48	72	
do	12:29		-114
	19:01	106	
24	1:14		-125
	7:51	73	
vr	13:36		-113
	20:08	101	
25	2:14		-123
	8:52	79	
za	14:39		-115
	21:11	98	
26	3:11		-122
	9:43	86	
zo	15:38		-118
	22:03	96	
27	4:02		-122
	10:26	94	
ma	16:31		-121
	22:47	94	

28	4:48		-121
di	11:02	101	
	17:18		-123
	23:25	92	
	5:29		-121
29	11:38	108	
	17:59		-123
30	0:02	90	
	6:05		-122
do	12:15	113	
	18:36		-125

		HW	LW
1	0:39	88	
vr	6:38		-123
	12:52	115	
	19:12		-125
	1:18	85	
2	7:11		-124
	13:28	114	
za	19:47		-125
	1:57	81	
3	7:44		-124
	14:04	113	
zo	20:21		-123
	2:36	77	
4	8:17		-122
	14:41	110	
ma	20:54		-121
	3:15	72	
5	8:53		-119
	15:20	108	
di	21:31		-120

21	5:11	79	
do	10:50		-124
	17:22	110	
	23:28		-118
	5:59	75	
22	11:42		-111
	18:17	98	
vr	0:24		-105
	6:54	73	
23	12:46		-100
	19:20	89	
24	1:29		-97
	7:58	76	
zo	14:00		-96
	20:32	85	
25	2:34		-97
	9:03	85	
ma	15:07		-99
	21:37	86	
26	3:33		-102
	9:57	95	
di	16:07		-106
	22:29	88	
27	4:25		-107
	10:42	105	
wo	16:59		-112
	23:12	90	
28	5:11		-111
	11:22	113	
do	17:44		-117
	23:50	92	
29	5:50		-115
	11:59	118	
vr	18:23		-121

13	0:13	112	
za	6:12		-128
	12:21	143	
	18:50		-149
	1:04	111	
14	6:59		-135
	13:09	146	
zo	19:33		-152
	1:51	108	
15	7:40		-140
	13:54	145	
ma	20:13		-150
	2:33	104	
16	8:18		-143
	14:37	139	
di	20:50		-144
	3:12	98	
17	8:55		-141
	15:17	129	
wo	21:25		-133
	3:47	91	
18	9:31		-133
	15:56	116	
do	22:01		-119
	4:22	85	
19	10:09		-121
	16:36	101	
vr	22:38		-103
	5:02	79	
20	10:52		-104
	17:24	87	
za	23:22		-86
	5:54	75	
21	11:46		-85
	18:26	75	

5	5:10	87	
ma	11:20		-97
	17:58	86	
6	0:00		-80
	6:32	87	
di	12:48		-88
	19:33	84	
7	1:31		-77
	8:05	98	
wo	14:21		-96
	20:59	92	
8	2:53		-88
	9:22	116	
do	15:41		-114
	22:10	104	
9	4:04		-103
	10:23	133	
vr	16:49		-130
	23:08	112	
10	5:06		-117
	11:15	144	
za	17:44		-141
	5:58		-126
11	12:02	148	
	18:30		-144
12	0:42	114	
	6:41		-132
ma	12:46	148	
	19:10		-141
13	1:23	112	
	7:18		-136
di	13:28	144	
	19:44		-136
14	1:59	109	
	7:51		-137
wo	14:06	135	
	20:16		-129
15	2:31	104	
	8:23		-134
do	14:41	122	
	20:46		-119
16	3:00	99	
	8:55		-126
vr	15:13	107	
	21:16		-107
17	3:29	94	
	9:30		-113
za	15:44	92	
	21:47		-93
18	4:04	88	
	10:07		-95
zo	16:25	78	
	22:24		-78
19	4:54	81	
	10:54		-76
ma	17:30	66	
	23:14		-61
20	6:08	78	
	12:00		-59
di	18:53	62	
	0:31		-48
21	7:32	83	
	14:02		-60
wo	20:26	69	
	2:32		-59
22	8:51	96	
	15:13		-80
do	21:40	84	
	3:32		-78
23	9:50	111	
	16:05		-99
vr	22:30	96	
	4:19		-94
24	10:35	121	
	16:49		-113
za	23:10	104	
	5:01		-105
25	11:13	128	
	17:29		-121
26	23:47	109	
	5:40		-113
ma	11:48	131	
	18:07		-127
27	0:22	110	
	6:17		-119
di	12:22	133	
	18:43		-129
28	0:56	110	
	6:52		-123
wo	12:56	133	
	19:16		-128
29	1:26	109	
	7:25		-125
do	13:30	130	
	19:47		-124
30	1:56	108	
	7:56		-125
vr	14:07	125	

		HW	LW
1	2:28	108	
za	8:29		-122
	14:47	116	
	20:49		-110

Het Getij

MEER GETIJDENTABELLEN? BEKIJK ONZE SCHIER APP

6	3:57	69		30	0:28	92		22	0:23		-72
wo	9:34		-117	za	6:27		-119	ma	7:02	76	-73
	16:03	105			12:36	121			13:10		
	22:15		-119		19:00		-125		19:42	71	
7	4:41	67		31	1:06	93		23	1:54		-69
do	10:23		-113	zo	7:01		-122	di	8:18	83	-78
	16:50	103			13:11	123			14:38		
	23:07		-119		19:36		-127		21:08	76	
8	5:32	67						24	3:06		-79
vr	11:21		-110	AUGUSTUS				wo	9:28	96	-92
	17:45	100			HW	LW	15:43				
							22:10		85	-92	
9	0:07		-118	1	1:44	92		25	4:02		-92
za	6:36	69		ma	7:35		-124	do	10:20	109	-105
	12:28		-108		13:46	123			16:37		
	18:54	98			20:09		-127		22:56	93	
10	1:13		-119	2	2:20	89		26	4:50		-103
zo	7:48	77		di	8:07		-123	vr	11:03	118	-115
	13:41		-111		14:20	121			17:22		
	20:09	100			20:40		-125		23:35	98	
11	2:20		-122	3	2:54	85		27	5:31		-110
ma	8:55	89		wo	8:38		-122	za	11:40	124	-122
	14:51		-119		14:56	119			18:01		
	21:19	105			21:11		-123				
12	3:22		-127	4	3:28	82		28	0:12	101	-116
di	9:56	103		do	9:13		-121	zo	6:08		
	15:55		-128		15:35	115			12:15	127	-127
	22:24	108			21:46		-120		18:38		
13	4:21		-129	5	4:04	79		29	0:48	103	-121
wo	10:51	116		vr	9:54		-119	ma	6:44		
	16:59		-135		16:18	109			12:49	129	-130
	23:24	110			22:31		-116		19:14		
14	5:19		-131	6	4:46	77		30	1:23	102	-124
do	11:44	126		za	10:45		-114	di	7:17		
	18:03		-143		17:09	102			13:22	130	-129
					23:25		-108		19:47		
15	0:22	109		7	5:41	77		31	1:55	100	-125
vr	6:17		-133	zo	11:49		-105	wo	7:48		
	12:34	133			18:17	94			13:55	128	-126
	18:59		-150						20:16		
16	1:16	106		8	0:33		-101				
za	7:08		-136		7:01						

Heerlijk genieten op Landal Vitamaris

Gratis
opgemaakte
bedden bij
aankomst

- Ca. 1 km van het strand gelegen
- 62 comfortabele appartementen, waarvan 16 luxueus en modern
- Overdekt zwembad met peuterbad*
- Gratis wellnessruimte met sauna's, Turks stoombad en relaxruimte*
- Beauty- en massagesalon*
- Snelbruiner
- Speeltuin, airtrampoline en kinderspeelhoek
- Fun & Entertainment-programma in samenwerking met het Schiermonnikoger recreatieteam (tijdens de Nederlandse schoolvakanties)
- Fietsverhuur
- Gratis busvervoer van haven naar complex en v.v.

Landal Vitamaris
Badweg 53
9166 NE Schiermonnikoog
www.landal.nl/vitamaris

*Alleen toegankelijk voor gasten van Landal Vitamaris.

rescueboat wadden experience

Het wad vanaf het water beleven?

Beleef de getijden van eb en vloed, varend door de geulen van de Waddenzee. Verwonder je over dit Unesco Werelderfgoed en laat je meenemen door de schipper die graag vertelt over dit unieke gebied.

Spot de zeehonden op de zandplaat. Of misschien zie je wel een bruinvis?
Stap op op Lauwersoog of Schiermonnikoog en vaar de zonsondergang tegemoet.

LAUWERSOOG OF SCHIERMONNIKOOG

SCHIERMONNIKOOG (0519) 53 12 33 Opstappen op de veerdam, te boeken bij VVV Schiermonnikoog
www.vvvschiermonnikoog.nl

LAUWERSOOG (0519) 34 94 22 Bij Waddenpaviljoen de Noorman ontvangen wij u om samen in te stappen op de rescueboat. Haven 50, Lauwersoog. Reserveer via: www.lauwersoog.nl